Ngs. RAMASETTER ROBERT
urnak
BUDAPEST
Diesztár 2 I.em.

Tara postei
... romániai és bana-
zoldása egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

ÚJ KELET

NAPI POLITIKAI LAP

Bérmentetlen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jánkor Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Bátszegi Ernő, Strada Cobălcescu 38.

Ára 5 lei

Szombat, 1937. november 20.

5698. ÉV. Kiszlev 16. | XX. ÉVF. 264. SZAM.

Egyre valószinübb, hogy Maniu lesz a nemzeti parasztpárt elnöke

Ma, vagy holnap kiirják az uj választásokat

Állitólag Vaida Sándor kartellről tárgyalt a Magyar Párttal. Iunian nem köt kartellt a szociáldemokratákkal. Radu Portocală lett az uj belügyi alminiszter

Titulescu belép a nemzeti parasztpártba és a nyugati határmenti megyékben jelölteti magát?

BUCURESTI, november 19. *A parlament feloszlatása rövid halasztást szenvedett, miután a kormány, valamint a vaidisták és iorgisták között még nem fejeződtek be a jelölőlisták összeállitására vonatkozó tárgyalások. Valószinü azonban, hogy ma vagy holnap megjelenik a dekrétum, amely az uj választások kiirásáról is intézkedni fog. Ellenkező esetben ugyanis 22-én ismét összeülne a már csak formailag létező liberális parlament.*

Petre Dejan mérnök eddigi miniszterelnökségi alminiszter nem foglal helyet az uj kormányban. Helyét Bârca belügyi alminiszter foglalta el, mig belügyi alminiszterré Radu Portocală brailai liberális képviselőt nevezték ki. Az uj belügyi alminiszter ma délben fél egy órakor, Tatarescu jelenlétében, letette az esküt az uralkodó kezébe.

Egyre erőteljesebben tartja magát az a hir, hogy a nemzeti parasztpárt keddi vezetőségi ülésén Maniu Gyulát fogja elnökké megválasztani, a lemondó Mihalache helyébe. Arról is szó van, hogy Titulescu belép a pártba és a választásokon a nyugati határszélen: Arad, Szatmár, Bihar és Temes-Torontál megyékben fogja magát a lista élén jelöltetni.

Az eseményekről alábbi tudósitásunk számol be:

Miért késik a parlament feloszlatása?

A liberális párt, valamint a vaidisták és iorgisták között lázas tempóban folynak a jelölősták összeállitásáról a tárgyalások. A parlament feloszlatásáról és az uj választások kiirásáról szóló dekrétum közzététele azért késik, mert a közös listák tekintetében még nem jött létre teljes megállapodás. Az uj választások kiirásának napját azért tartják titokban, mert aznap reggel, midőn a hivatalos lapban a dekrétum megjelenik, a kormánypárti kartell elsőnek akarja jelölőlistáit benyujtani, hogy a szavazólisták első helyét biztositsák a maguk számára.

Vaida Sándor lesz az uj kamara elnöke

Franasovici belügyminiszter lakásán ma délelőtt és délután folytatta tanácskozásait a román front és a iorgisták képviselőinek közreműködésével alakitott választási bizottság. Dinu **Bratianu** ebben a kérdésben ma felkereste **Tatarescu** miniszterelnököt, majd **Franasovici** és **Iamandi** miniszterekkel és Bébé Bratianuval tárgyalt. A Tempo szerint az uj képviselőház **Vaida** Sándort fogja elnökké megválasztani. Ezt a hir liberális körökben nem erősitették meg, de nem is cáfolják.

A Curentul szerint a vláasztási vegyes bizottság, amelyben liberális részről **Inculeţ, Sassu, Nistor** és **Bârca,** a vidisták részéről D. R. **Ioanitescu** és **Tilea,** a iorgisták részéről pedig dr **Topa** vesz részt, megállapodott az egyezményes listák összeállitásában. Eszerint Dinu Bratianut Ilfov, Tulcea és Arges megye, Tatarescut Bucuresti város és Hunyad megye, Vaidát Krassó és esetleg Kolozs, D. R. Ioanitescut Vlasca, Tileát Szeben, Iorgát pedig egy beszarábiai megyében fogják a lista élén jelölni. A iorgista jelöltek a második helyet kapják Craiova, Baia, Cahul, Prahova, Covurlui, Szilágy, Bihar és Ilfov megyékben. Ebben a kérdésben egyébként tegnap Tilea fontos megbeszélést folytatott Tatarescu miniszterelnökkel.

Vaida a Magyar Párttal kartellről fog tárgyalni?

Bucuresti, november 19. **Az Epoca értesülése szerint Vaida Sándor megbizást kapott a kormánytól, hogy lépjen érintkezésbe a Magyar Párt vezetőségével esetleges választási kartell létrehozása érdekében.**

Komoly gondot okoz az egyezményes listának a németekkel való megegyezés kérdése. **Az egykor egységes romániai német párt ugyanis időközben három frakcióra tördezett és ezek között nem lesz könnyü közös plattformot teremteni.** Dr Hans Otto **Roth** és a párt többi régi vezetői természetesen azt az álláspontot képviselik, hogy a németeknek kartellt kell kötniök a kormánnyal. A kormány számára ez a kérdés azért jelent különösen gondot, mert tisztában van azzal, hogy a német szavazatok tekintélyes része a jobboldali pártokat támogatja.

Az uj prefektusok

Franasovici belügyminiszter ma délelőtt aláirás végett az uralkodó elé terjesztette a következő uj prefektusok kinevezéséről szóló dekrétumokat: Bazil Stefanescu Mehedinţi, Cornel Anca dr ügyvéd Cluj, I. Partenie Naszód, I. Nan Brassó, E. Caraman Covurlui, N. Tica Tighina, Cocinescu Vlasca, Zolotescu Bacau, Remus Nestor Buzau. Az uj prefektusok részben tegnap este, részben ma délelőtt tették le az esküt.

A nemzeti parasztpárt 23-án, kedden összeülő végrehajtóbizottsága egyrészről meg fogja határozni a pártnak a választásokon tanusitandó magatartását s választási jelszavait, másrészól dönteni fog a pátelnökség kérdésében. Mihalache ugyanis elhatározta, hogy lemond és utódául Maniut fogja ajánlani. Ebben az esetben radikális változás következik be a párt taktikájában bizonyos közéleti fórumokkal szemben. A szerdai brassói értekezleten erre vonatkozólag nem hoztak végső határozatot. Maniu vasárnap este nyolc órakor érkezik a Rapiddal a fővárosba. A bucuresti párttagozat meleg ünneplést készit elö Maniu Gyula számára.

A párt vezetősége reméli, hogy a napokban hazatérő Titulescu ugyancsak be fog lépni a nemzeti parasztpártba. Ebben az esetben a volt külügyminiszter Szatmár, Bihar, Arad és Temes-Torontál megyékben fogják a lista élén jelölni, demonstrációként nemcsak a revizionizmus, de az országnak mai, a berlin-római tengely felé kacsintgató külpolitikájával szemben.

Mihalache tegnap fogadta Popovici Mihályt és dr Luput, akik beszámoltak Maniuval folytatott tárgyalásaikról. Ma Mihalache Popovici Mihállyal, Calinescuval, Ghelmegeanuval tárgyalt. A párt nagy előkészületeket tesz a keddi végrehajtóbizottsági ülésre.

Nincs kartell Iunian és a szociáldemokraták között

Bucuresti, november 19. A radikális parasztpárt végrehajtóbizottsága Iunian elnöklete alatt elutasitotta a szociáldemokraták által felajánlott választási kartellt. Az Erdélyi Ekés Front részéről kapott kartellajánlattal a jövő héten foglalkozik a radikális parasztpárt. Iunian egyébként Ilfov, Dolj, Cernauti és Nagyküküllő megyékben készül jelöltetni magát.

Tatarescu nyilatkozata a külföldi sajtónak kormánya programjáról

Tatarescu miniszterelnök ma délután fogadta a bel- és külföldi sajtó képviselőit, akik előtt a következő nyilatkozatot olvasta fel:

— A kormány eskütétele alkalmával az uralkodó elött kifejtettem azokat a programpontokat, melyek kormányom ténykedéseit és reformjait irányitani fogják. Néhány napon belül felhivást intézünk az országhoz, részletesen kifejtve azt a programot, amely politikánk alapját fogja képezni egész kormányzásunk folyamán. A külpolitika terén a kormány tétovázás nélkül folytatni fogja az elmult négy évi kormányzás alatt követett külpolitikát, amely Románia álandó politikája és amelynek célja: a béke biztositása és az ország határainak megvédése. E politika célja szövetségeink és baráti kapcsolataink megerősitése, a jóviszony fenntartása szomszédainkkal és normális kapcsolatok megőrzése kivétel nélkül minden államban, azon elvek alapján, amelyek a népek közötti békés együttmüködés bázisát képezik. A Csehszlovákiával és Jugoszláviával való egyre aktivabb szövetségünk a kisantant keretein belül a Görögországgal és Törökországgal való kapcsolataink a Balkán államok keretében továbbra is termékeny elemét fogják alkotni a keleti- és középeurópai népek békés fejlődésének.

A kisantanttal és a Balkán-államokkal való politikai együttmüködés szerencsés módon fog kiegészülni egy gazdasági és kulturális kapcsolatok szorosabbá tételére.

Lengyelországgal való szövetségünk a nemzetközi stabilitás pozitiv nyeresége.

A Franciaországgal összekötő, elszakithatatlan gondolat- és érzésbeli kapcsolatok, valamint politikai érdekközösségünk diktálja, hogy a Franciaországgal kötött barátság; szerződés a mi külpolitikánk egyik rendithetetlen állandóságu elemét alkotja.

Fejleszteni fogjuk kapcsolatainkat Nagy-Britanniával is. A Népszövetség a jövőben is aktiv és lojális támogatást fog találni kormányunk részéről a kollektiv biztonság és a béke fenntartására irányuló müvében.

Szovjet-Oroszországgal való kapcsolatainkat baátri és jószomszédi szellemben fogjuk fejleszteni. Gazdasági érdekközösségünk a Németországhoz füződő kapcsolatainknak jövőben is kielégitő fejlődést fognak biztositani. Olaszországhoz faji és kulturális kapcsolatok füznek, intenzivebbé kivánjuk tenni a szoros jóbaráti kapcsolatokat,

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

VILÁG TÜKRE

Lord Halifax Berlinben

Halifax lord németországi látogatásának fontosságát az is kiemeli, hogy a lord rangsorban közvetlenül Eden után következik azoknak a sorában, akik Nagy-Britannia ügyeit irányitják. Épp ezért a látogatás a legrejtélyesebb kombinációkat kavarja fel a mai európai nemzetközi helyzetben. Európa helyzete annyira komoly, hogy a nagyhatalmak minden diplomáciai lépését akár előzetes tárgyalások előzték azt meg, akár ötletszerüen történt volna, a legobjektivebb módon kell megitélni.

Halifax berlini utját két jelentős esemény előzte meg az európai politikában, melyek akadályozták és elősegitették is egyben a német-angol közeledést. Elsősorban nagyjelentőségü volt Németország és Olaszország látszólagos visszavonulása a benemavatkozási bizottságból, hosszas, ingadozó magatartás után. Ez végeredményben mégis az angol tervnek az elfogadására vezetett a spanyol kérdésben. A két hatalomnak ez az eljárása, mely veszélyeztette Spanyolországban Anglia érdekeit, képezi az alapvető elemét az Angliával való konstruktiv együttmüködési politikának. Másfelől a kommunista-ellenes egyezménynek Rómában történt aláirása könnyen megakadályozhat minden közeledést, melynek jeleit pedig a spanyol kaland kérdésében történt megegyezés már láttatni engedte. Az olasz sajtónak majdnem igaza volt, amikor azt irta, hogy az angol közvélemény felzudulása az egyezménnyel szemben valósággal pánikszerü volt.

Az angol kormány a legnagyobb figyelemmel tanulmányozta, hogy mik lehettek a hatásai az ugynevezett antikommunista egyezménynek és a dominiumokból, valamint a gyarmatokról kapott értesülés szerint fennáll az a lehetőség, hogy az egyezményt fegyverként használják fel az angol birodalom ellen. Ezeknek az értesüléseknek a megvilágitásában lord Halifax meghivása inkább taktikai lépésnek, semmint mély és őszinte politikának látszik Németország részéről.

A magánbeszélgetéseket, amelyek nem köteleznek semmire, diplomáciailag nem is készitették elő. Ezek a beszélgetések Halifax lord és a német kormány megbizottai között kvázi magánjellegüek voltak. Ugy tünik, hogy lord *Halifax* meghivása rövid előkészités után történt meg, az angol-német közeledés néhány hive részéről, akik között kiemelkedő szerepet tölt be *Henderson* berlini angol követ. Angliában, ahol pedig a közvéleményben őszinte jóindulat él mindig és mindenkivel tárgyalások folytatására, ha ez a zavarok elkerülésére vezethet, az a gyanu, hogy miként *Ciano* gróf is állandó tárgyalásokról beszél, melyeket azonban folytonosan halogatnak, éppilyen őszinteség nélkül tesz közeledési nyilatkozatot Hitler, hogy ellensulyozza a Rómában aláirt kommunista-ellenes egyezmény kellemetlen kritikáit.

Mindezekből az világlik ki, hogy az Olasz- és Német-, illetőleg Angolország közötti közeledés igen gyenge alapon nyugszik. Ezért nem kell csodálkozni, hogy angol hivatalos körök Halifax berlini utazását magánjellegü vállalkozásnak tekintik és nem jelent semmiféle kötelezettséget Anglia számára a magánbeszélgetésen résztvevő német politikusokkal szemben. Ugyancsak jellemző, hogy az angol kormány kiemeli, miszerint lord Halifax egyetlen konkrét kérdésben sem fog tárgyalásokat folytatni Berlinben.

Formai szempontból tehát *Halifax* lord utazása nem jelent egyebet, mint Róma és Berlin erőfeszitéseit, hogy megsemmi-

sitse a Japánnal kötött egyezmény kellemetlen nyomait. Ezt a taktikát London tudomásul veszi anélkül, hogy sokat várna tőle. Mindezekből még az is kiderül, hogy az angol kormánynak nem az összes tagjai értettek egyet ezzel az utazással, és az ő követelésükre halasztották azt idáig, hogy az egyezmény aláirása és Halifax utja között bizonyos idő teljék el. Ugyancsak a politikusok meggyőzőbb bizonyitékokat kértek arra, hogy Németország és Olaszország valóban likvidálni akarják a spanyol kalandot. Ujra felmerült az az ellenvetés, hogy Németországnak és Olaszországnak a megegyezés irányában mutatott joindulata nem egyéb, mint sakkhuzási kisérlet a francia-angol együttmüködés ellen. Az angol kormány erre azzal válaszolt, hogy mit sem tesz a kérdésben a Párizzsal való előzetes megbeszélés nélkül. Franciaországnak azonos az érdeke Angliával a spanyol krizis megoldása tekintetében és éppen annyira érdekelt a német gyarmati követelések, valamint a földközitengeri komplikációk kérdésében, mint Anglia. Ugyanilyan érdekei füződnek Franciaországnak Németország középeurópai terveihez is.

Londonban egyelőre hallgatnak Halifax információs tárgyalásainak esetleges sikeréről. Az 1937-es év egész sereg hasonló kisérletet hozott magával és mindezek az angol-német viszony rosszabbodását eredményezték. Neurath német külügyminisztert kétszer hivták meg Londonban, kormánya azonban egyszer sem hatalmazta erre fel.

A fő német követelések a gyarmatok és Közép-Európa Anglia számára olyan sértő módon vetődnek fel, hogy az angol kormány valamint a közvélemény óriási többségének véleménye szerint hosszu időnek kell eltelnie, mig ebben a kérdésben komoly tárgyalások indulhatnak.

Az a tény, hogy Németország a maga számára nyerte meg gyarmati követelése érdekében, mely kifejezetten Anglia ellen irányul, Olaszországot is, sokkal inkább sulyosbitja, semmint megkönnyitené a helyzetet. Hasonló hatást váltanak ki a német sajtónak igazságtalan és goromba támadásai a középeurópai államok ellen. Ilyen körülmények között magától értetődik, hogy a német-angol megegyezésre különösképpen most nem kedvező az idő. Ennek ellenére az angol kormány nem akarja elszalasztani az alkalmat, hogy jóindulatát nyilvánitsa a kérdésben. Ebben az ügyben berlini utjában kisérni fogják az összes középeurópai államok érdekei is.

Mi történt vasárnap Jeruzsálemben?

A palesztinai héber sajtó elitéli a békés arab lakosok ellen történt megtorló támadásokat

Jeruzsálem, november 19. A Jeruzsálemben történt vasárnapi eseményekről részletes tudósitást közöl most a Zsidó Távirati Iroda, amiből tiszta képet alkothatunk magunknak arról, hogy voltaképpen mi is történt. Ilyen napja rég nem volt Jeruzsálemnek. Formális ütközet volt az arab és a zsidó lakosság között. A zavargások reggel hét órakor kezdődtek és két óra leforgása alatt hét halott és számos sebesült maradt az összecsapások szinhelyén.

A kétórás harc

Hét óra tájban a Bet Jiszrael negyedben az arabok kőzáporral megtámadtak egy zsidó munkáscsoportot, amely épitkezésnél dolgozott. Egy zsidó munkás, Ovadia Josef *Mizrachi* halálosan megsebesült. Az összecsapás során lövöldözésekre került sor, aminek következtében egy arab meghalt, kettő sulyosan megsebesült.

Röviddel a Bet Jiszraelben történt események után a Romema negyed zsidó piacán áthaladt egy arab autobusz. A gépkocsiból lövéseket adtak le, amelyek két zsidó nőt megsebesitettek. A tettesek kiugrottak az autobuszból és sikerült elmenekülniök. Az arabokkal telt autobuszra azonban, válaszként több lövést adtak le ismeretlen egyének. Az autobusz arab utasai közül hárman halálosan — köztük két nő — és ketten könnyebben megsebesültek. Az óváros zsinagógájába bombát dobtak, mely azonban idő előtt robbant fel és három arabot sulyosan megsebesitett. Pár perccel később a Romema negyed közelében bombát hajitottak egy arab kávéházba, aminek következtében hat arab megsebesült.

A héber egyetem felé haladó zsidó autókat kövekkel dobálták meg, mire az arra haladó arab autókra is kőzáport zuditottak.

Hadiállapot Jeruzsálemben

Két óráig tartott ez a hadiállapot, mely valóságos csatatérré változtatta a főváros szóbanforgó negyedeit. A harc elülte után rendkivül feszült volt a helyzet az egész városban. A vegyes lakosságu negyedekben a zsidó és arab uccai munkások abbahagyták a munkát. A jaffai kapu közelében bezárták az összes üzleteket. A veszélyes zónákban gépfegyveres rendőrcsapatok és katonai osztagok cirkáltak. Hétfő reggel Jeruzsálem haditábor képét mutatta. Angol páncélkocsik járták keresztül a várost. Az összes közlekedési eszközöket fegyveres angol katonák tartották megszállva.

A letartóztatások

Még vasárnap este sorozatos letartoztatásokat eszközöltek. Tel-Avivban őrizetbe vették, mint már megirtuk, Abu Achi Meirt, Eri *Jabotinszkit,* a Brit Trumpeldor vezetőjét és dr. *Frölichet,* a Betár volt parancsnokát. Rechobotban nyolc, Rison Lecionban, Nachlat Jehudában és más helységekben 12 revizionistát fogtak el. Összesen 45 zsidót vettek őrizetbe, akik közül 24-et Akkoba szállitottak, 21-et a jaffai rendőrbiróság elé állitottak.

A legtöbben háromhónapi elzárást kaptak. Az elitéltek a jaffai fogházban vannak.

Az arab nemzeti védelmi párt, amely *Nashashibi* vezetése alatt áll, hétfőn tiltakozott Batershill helyettes főkormányzónál, a Jeruzsálemben történt események ellen és állitólag ennek tudható be, hogy a kormány kollektiv büntetésként kötelezte azokat a városnegyedeket, ahol a lövöldözések történtek, hogy negyven rendőr szolgálati költségeit viseljék.

A héber sajtó állásfoglalása

A palesztinai héber sajtó legnagyobb része elitéli a zsidó részről történt ellentámadást. A *Haarec* cimü héber napilap többek között a következőket irja: „Az ártatlan arab és zsidó áldozatok vére égbekiált. Békés arab járókelők megtámadása nemcsak azok, hanem a zsidóság palesztinai helyzete ellen is irányul. Miután a kormány az utóbbi hetekben energikus lépéseket tett a terror elfojtására, a tegnapi kitörést provokációnak tekinthetik, amely a terror malmára hajtja a vizet. Az arab terroristák a tegnapi napot ünnepnapnak érzik."

A *Davar* megállapitja, hogy a vasárnapi incidens a lángokat szitja és alkalmas arra, hogy felfokozzon egy veszedelmet, amely hanyatlásban volt már. A jisuv kötelessége fellépni a felelőtlen elemek ellen, akiknek megmozdulása káoszt és halált idéz elő.

A *Palesztina Post* kijelenti, hogy bárki legyen is felelős a történtekért, azt a jisuv a zsidó épitőmunka és a palesztinai zsidóság életmódja ellenségének tekinti.

Hétfő óta egyébként rend és nyugalom van Jeruzsálemben.

Jeruzsálem, november 19. Az elmult hét ennek az évnek legsulyosabb hete volt Palesztinában. Ezen a héten 15 egyén halt meg és szenvedett sérülést különböző terrorcselekmények következtében. A halottak közül 7 arab, 6 zsidó, 2 angol. A legsulyosabb zavargások Jeruzsálemben voltak, ahol egyedül 13 egyén halt meg és 9 megsebesült.

JÓL ESIK?

Igen sok nagynevü ember nemcsak tetteiről volt hires, hanem arról is, hogy igen jó étvággyal és sokat tudot enni.

A gyomor befogadó képessége ugyszolván minden embernél más és egy egységes, mindenkit kielégitő étrend bevezetése örökké jámbor kivánság fog maradni.

El kell ismernünk tehát, hogy egyeseknek nagyobb mennyiségü élelmiszerre van szükségük mint másoknak. Ezzel összefüggésben fölmerül a kérdés: hogyan állapitható meg a szükséglet? Csakis az étkezés után jelentkező jólakottság érzése, a kellemes közérzet lehet irányadó.

Ha nehézkesnek, felfuvódottnak érzi magát, kellemetlen a közérzete ez biztos jele annak, hogy tul sokat evett . . . . avagy az Ön gyomra nem dolgozik megfelelően. Ebben az esetben, föltétlenül le kell folytatnia egy URODONAL-kurát. Egy pohár vizben feloldva — étkezésnél, vagy lefekvés előtt — kell inni, ez igen rövid idő allatt megerősiti a gyomornyákhártyáit és eltávolitja az emésztést megnehezitő zsirlerakodásokat és egyébb salakokat.

A JÓ EMÉSZTÉS AZ ÉLETÖRÖM FORRÁSA . . . .
URODONAL
BIZTOSITJA EZT ÉS ÓVJA ÖNT A REUMÁTÓL.

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogériákban

LINYCOL

csillapitó balzsam, erősen aktiv hatásu, nincs kellemetlen szaga. Kitünő eredményeket mutat fel reumatikus, köszvényes fájdalmak, idegbántalmak, nyak és izületi merevedések leküzdésénél.

CHATELAIN KÉSZITMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

Egy nagy kereskedelmi vállalat volt vezetője,

Bucurestiben jól bevezetve, elsőrendü referenciákkal keres komoly

képviseleteket

Bucuresti részére. Ajánlatokat „Reprezentante Bucuresti" jeligére a kiadóba.

— Ha belei el vannak dugulva és gyomra rossz, ugy folyamodjék azonnal a természetes „Ferenc József" keserüvizhez, mert ez már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen kitisztitja az emésztés utjait s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Lord Robert Cecil of Chelwood angol politikusnak itélték oda az idei béke-Nobeldijat

London, november 19. A stockholmi Nobeldij bizottság békedij-bizottsága Lord Cecil of Chelwood angol politikusnak itélte oda az idei béke-Nobel-dijat. Lord Robert Cecil of Chelwood, akinek a Nobel-dijat odaitélték, 1864 szeptember 14-én született és a Baldwin-kormány igazságügyminisztere volt. A háboru befejezése után a béke és Népszövetség szolgálatába állitotta munkásságát. Kijelentette, hogy nagyon örvend az őt ért megtiszteltetésnek. Ami az általános helyzetet illett, ezeket mondotta: A törvénynek kellene uralkodnia a nemzetközi kapcsolatok felett, ugy, mint minden nép nemzeti életében is. Az emberiség haladást ért el ebben az irányban.

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (volt Zöldfa ucca) 19. Országszerte elismert kitünő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. Lakodalmakra és bankettekre külön nagy terem.

ארטה. כשר

Szüntelenül tovább folyik a zsidók sanyargatása Németországban

Öngyilkossági statisztika, amelynek közlését betiltotta a Gestapo. A vidéki városokban élő zsidók tragikus helyzete

Prága, november 19. Néhány hónappal ezelőtt tudományos munka hagyta el a berlini sajtót dr. Franz **Goldmann** és dr. **Wolff** volt egyetemi magántanárok tollából „Tod und Todesursachen unter den Berliner Juden" cimmel. A különböző betegségekről szóló fejezeteken kivül a könyv külön részben foglalkozik az öngyilkosságokkal. Néhány nappal ezelőtt második kiadásban jelent meg a könyv, de nem azért, mintha elfogyott volna, hanem mert az öngyilkosságokról szóló fejezetet a Gestapo rendeletére el kellett abból távolitani. Ez a fejezet ugyanis olyan számokat közöl, amelyek önmagukért beszélnek. Abból az összehasonlitásból, amelyet az 1924—26 és az 1932—34 évek között állitanak fel a szerzők, kitünik, hogy a berlini zsidók körében az öngyilkosságok ötven százalékkal emelkedtek: 1924—26-ban 261 eset volt, mig 1932—34-ben 338. A zsidó öngyilkosságok száma (338 eset három év alatt) nagyobb, mint a tuberkulózis által előidézett halálesetek száma (302). Megállapitható azonban, hogy a nemzsidó lakosság körében is emelkedő tendenciát mutatnak az öngyilkosságok. 1924—26-ban 4632 öngyilkossági eset volt, mig 1932—34-ben ez a szám 5976-ra emelkedett.

A száraz pogrom

A Harmadik Birodalomban egyébként szüntelenül folytatódnak és egyre fokozódnak a zsidóság erkölcsi megalázására, gazdasági és társadalmi megsemmisitésére irányuló intézkedések.

A Grewenbreich-ban (Rajnavidék) az országtanács megtagadta a zsidó frontharcosoktól a nekik járó becsületkeresztet, azzal az indokolással, hogy zsidókról ilyen vonatkozásban egyáltalában nem lehet szó.

Egy középnémetországi városban a hatóságok elrendelték, hogy a zsidóknak ugyanolyan magas tandijat kell fizetniök, mint amennyi a külföldieknek van előirva. A minisztérum nem emelt kifogást ezen intézkedés ellen.

A berlini államrendőrség zsidó ügyosztályában Stürmer-képeket akasztottak ki „a mi kedves vendégeink tiszteletére" felirással. Az államrendőrségi hivatalokban egyébként zsidók csak előzetes idézés alapján jelenhetnek meg.

A desszaui közigazgatási biróságon külön szobát rendeztek be a zsidó ügyvédek számára. Jellemző, hogy Dessauban mindössze egyetlen zsidó ügyvéd van, aki viszont hadiokkant.

Csak hat hónapra kaphatnak zsidók utlevelet

Az aacheni határállomáson külön jellel látják el a határrendőrség emberei azon zsidóknak utleveleit, akik azt hat hónapra kapták. A zsidó utlevél-tulajdonosok az országba való visszatérésük alkalmával jelentkezni kötelesek a rendőrségen. Utlevelük érvényességét ezután hat hónapra korlátozzák. Uj utlevelek kiállitása olykor három-négy hónapig tart, sok esetben viszont egyáltalában megtagadják azt.

Az uj fürdőrendelet és a zsidók

Az uj fürdőrendelet értelmében az elsteri állami fürdő igazgatósága reggeli 5—7 órában és délutáni 2—3 órában álapitotta meg a zsidók fürdőzési idejét. Számos fürdőigazgatóság fényképet kért zsidó fürdővendégeikről, hogy távoltartsák a fürdőtől a „provokáló an zsidó kinézésü" vendégeket.

Pfaltzban a szőlőgazdasági szövetség ebben az évben megtagadta a zsidó borügynököket kötött üzletek engedélyezését. Ugyanekkor közölték a szőlőbirtokosokkal, akiknek nevei a kötvényeken szerepeltek, hogy népárulók és boraikat nem zsidó, hanem árja borügynököknek kell eladniok, akiket az áttiat névszerint meg is nevez. A megnevezett árja borügynököket egyidejüleg felszólitotta a szőlőgazdasági szövetség illetékes hatósága, hogy jelenjenek meg a szóbanforgó szőlőbirtokosoknál a zsidó ügynökök által lekötött árumennyiség átvételére.

Gumbinnenben a biróság elrendelte, hogy azon zsidók, akik iparengedélyt kérnek, kötelesek bemutatni német állampolgárságukat az 1812-es ediktumra visszamenőleg. Más kerületekben is megtagadják az iparengedélyt a zsidóktól, akik igy kereset nélkül maradnak.

Tilsitben és Gumbinnenben hatósági rendeletre az összes zsidó kereskedők kötelesek kiirni tábláikra és kirakataikra, hogy „zsidó üzlet." Hir szerint ez az intézkedés bevezetésül szolgál arra, hogy elkobozzák a zsidó üzletek vevőinek névsorát.

Rendőri kihallgatás a zsinagógában

Schneidemühlben nemrég behatoltak az államrendőrség emberei az ottani zsinagógába, ahol éppen istentiszteletet tartottak és kényszeritették az ájtatoskodókat, hogy szüntessék be imáikat és kihallgatásoknak vetették alá a páholybetiltások kapcsán. A kihallgatás ideje alatt a zsidók, a rabbi is a fal felé kellett, hogy forduljon, mivel az államrendőrségi tisztviselő kijelentette, hogy nem tudja elviselni egy zsidónak a tekintetét. Schneidemühlből egyébként a legtöbb zsidó elköltözött az utóbbi hetekben.

Hessen körzetében Wennnigns helyiségben már 1933-ban formális pogrom volt, melynek következtében öt zsidó család maradt csak ott. Néhány hónappal ezelőtt ezt az öt családot éjszaka megtámadták házaikban. A szerencsétlen emberek a szomszédos mezőségekre menekültek, ahová követték és sulyosan bántalmazták őket. Másnap vagyonuk hátrahagyásával elhagyták Wenningset, amely ily módon teljesen „judenrein" lett.

Beuthen és Guttentag sziléziai helyiségekben 1937 augusztusában lerombolták a zsinagógát. A kijavitási munkálatokat az S. A. legények akadályozzák meg ugy, hogy hónapok óta romokban áll a zsidó imaház.

Tudod mit, emellett maradunk!

Ezt mondják sokan, akik csak egyszer is kipróbálták a „NIVEA"-fogpasztát. Mert nagyon gyorsan meggyőződnek a „NIVEA"-fogpaszta nagy hatásáról és felfrissitő izéről. És meglepődnek azon, hogy ilyen alacsony áron olyan értékes fogpasztát kapnak.

És most kétféle is kapható, mert van habzó és nem habzó „NIVEA"-fogpaszta.

A brüsszeli értekezleten résztvevő hatalmak széthuzása okozta a kilenchatalmi konferencia csődjét

Washington, november 19. Az USA vezető lapjai a kilenchatalmi konferencia kudarcát abban látják, hogy minden nagyhatalom a maga érdekeire gondolva külön vizeken evezett és igy elveszitette maga elől a közös célt: a békét a Távolkeleten. Ezzel csak a támadónak tett jó szolgálatot és Japán most már élve az ellentétek adta előnnyel, egyre merészebb lesz. Tokió annyira ment — irja a Newyork Herald — hogy másokat tesz felelőssé abban a három pontban, mely miatt állitólag megjelenni nem akar. Ez a három pont a következő:

1. **Roosevelt ismeretes demokrácia-melletti beszéde, melyet a japán kormány sértőnek talált.**
2. **Eden kijelentése, hogy a konferencián való magatartásra a Népszövetség adott utasitást és**
3. **mert olyan hatalmakat is meghivtak, melyek nem tagjai az eredeti szerződésnek.**

NEM HIANYOZHAT EGY HAZTARTASBÓL SEM

ARAGAZ

Három erdélyi megyében jelölteti magát Corneliu Zelea Codreanu

Közzétették a vasgárda jelölő listáját

Bucuresti, november 19. (Az Uj Kelet tud.) A Buna Vestire mai számában közli a Totul Pentru Tara párt jelöltjeinek listáját az ország 71 megyéjében. A listákat maga Corneliu Zelea Codreanu állitotta össze, aki önmagát négy erdélyi megyében a második helyen jelölte. A vasgárdista szervezetekhez küldött körlevélből kitünik, hogy az egyes megyei szervezetek vezetői mindenütt tartoznak az utolsó helyen vagy más megyében jelöltetni magukat, mert a vasgárdista képviselők nem azért választatnak meg, hogy rokonaik és helyi ismerőseik ügyes-bajos dolgait intézzék.

Corneliu Zelea Codreanu Alba, Bihar és Kolozs megyékben, valamint Dolj megyében jelölte magát a lista második helyén. Ion Zelea Codreanu az albamegyei vasgárdista lista első helyét foglalja el. Máramaros megyében Emil Siancu kapitány a listavezető, mig a második jelölt Ion Dumitrescu lelkész, aki a borsai események révén vált ismeretessé. Nicolae Totu, a David Falik tragédiájának főszereplője, Romanat megyében a lista második helyén szerepel és Hunedoara megyében foglalja el az utolsó helyet. Különös megtiszteltetésben van része Ion Mota szászvárosi lelkésznek, aki Suceava és Hunedoara megyéken kivül a bucuresti lista vezetőhelyét foglalja el. Gheorghe Clime mérnök, a Totul pentru Tara párt elnöke Covorlui megyében a második. A vasgárda tagjaiként kandidálnak a következő tanárok: Dragos Protopopescu, a Buna Vestire főszerkesztője (Botosani), Dumitru Gazdaru, Ion Gavanescul és Corneliu Sumuleanu (Iasi)., Vasile Cristescu (Bucuresti). Az idősebb Zelea Codreanu listavezetője a temestorontáli gárdista listának, ahol a második helyet Banica Dobre foglalja el. Az erdélyi listavezetők egyébként a következők: Alba: Ion Zelea Codreanu, Arad: A. Cantacuzino, Bihor: Gheorghe Ciorogariu, Brassó: Traian Cotiga, Caras: Nelu Ionescu, Ciuc: Josif Duma, Cluj: Ion Benea, Fogaras: Gheorghe Clime, Hunedoara: Ion Mota, Máramaros: Emil Siancu, Maros: Ion Gavanescu, Naszod: Nelu Ionescu Udvarhely: Pop, Szilágy: Teofil Baliban, Szatmár: Silachi Victor, Szörény: Ilie Carneata, Szeben: Ion Banea, Szamos: Emil Siancu, Nagyküküllő: Alex Cantacuzino, Kisküküllő: dr. Augusztin Bidianu, Temestorontál: Ion Zelea Codreanu, Háromszék: Jordache Popa, és Torda: Gheorghe Furdui.

GILLETTE KÉK PENGE HOSSZVÁGÁSSAL

keményebb élű
élesebb élű
ellenállóbb élű
tartósabb élű
jobban borotvál!

— **Jason belga politikusra bizza Lipót király a kormányalakitást?** Londonból jelentik: A Reuter szerint belga körökben azt hangoztatják, hogy Lipót király a tegnap este Londonba érkezett Jasonra bizza a kormányalakitást és Jason el is fogadja azt. Jason a belpolitikai helyzet felől tájékoztatja az uralkodót, — ezért ment Londonba.

— **Ankarába utazott a bankkormányzó.** Bucurestiből jelentik: Mitița Constantinescu bankkormányzó tegnap este Ankarába utazott a Providence hajó fedélzetén.

— **Féloldali hűdésben szenvedő betegeknek** igen nagy megkönnyebbülést szerez reggelenként egy kis pohár természetes **„Ferenc József"** keserüviz azért, mert anélkül, hogy a betegnek a legcsekélyebb mértékben is erőlködnie kellene, a beleket alaposan kitisztitja és az egész anyagcserét előmozditja. Kérdezze meg orvosát.

— **A város csak kétemeletes telefon palotát engedélyez.** Szatmárról jelentik: A közelmultban sugárutat létesitett a város a piac és a vasut között. Ezen az utvonalon csak kétemeletes paloták épitését engedélyezi a város. Ettől az elvétől a Morgan társasag kedvéért sem tér el. Morganék elhatározták, hogy sarok telket vásárolnak a sugáruton és automata telefonközpontot épitenek. Az uj telefon palota teljesen azonos volna a kolozsvárival. Azonban a terv a város vezetőségének az ellenzésén meg fog törni, mert a telefonpalota a terv szerint csak egy emeletes. Emiatt belátható időn belül nem lesz telefonautomata központ.

Rendes széklet AZ ARTIN IDEÁLIS HASHAJTÓ révén

KÖVETELJEN KIZÁROLAGOSAN „OLLA" GUMI...

Riadókészültség, megszállott uccák Párizsban a jobboldali puccsterv leleplezése után...

A „csuklyások" kétszáz titkos rádióleadó- és szikratáviróállomását leplezte le eddig a rendőrség

Nagyszámu készenlét őrzi a minisztériumokat. Rendkivüli intézkedéseket foganatositottak az izgalom lecsillapitására

Párizs, november 19. Dormoy belügyminiszter tegnap tájékoztatta Chautemps miniszterelnököt a franciaországi puccsterv ügyében végzett vizsgálatról. Tegnap a képviselők valósággal megrohamozták a belügyminisztert kérdésekkel, aki kijelentette, hogy a kipattant puccs ügye óráról-órára nagyobb méreteket ölt. A folyamhajózási társaság irodájában közel 1500 gránátot, 14 páncélkocsi elháritására alkalmas ágyut és rengeteg fegyvert találtak.

Egy másik házkutatásnál robbanó anyagokat és óramüre beállitott bombaszerkezeteket találtak. A jobboldali sajtó még most sem veszi komolyan a puccs leleplezést és az Echo de Paris azt irja, hogy ez az egész terv a kommunista veszedelem elleplezésére szolgál. A főbb hivatalokat most is szigoruan őrzik. Chautemps miniszterelnök gépkocsiját pedig fegyveres rendőrökkel felszerelt autók követik. Párizsban különben nagy az izgalom. [illegible]tett jobboldali „csuklyás" puccsterv ke[illegible]

Ujabb párizsi jelentés szerint a leleplevetkeztében a belügyi hatóságok szigor[illegible] intézkedéseket foganatositottak a rendkivül felizgatott közhangulat lecsillapitására. Tegnap óta a belügy-, hadügy-, legügy-, tengerészetügyi minisztériumok, valamint a miniszterelnökség épületeit nagyszámu készenlét őrzi. Kettőzött őrszemek vannak az uccákon és a kaszárnyákban elrendelték a riadó őrség felállitását.

Mint Párizsból jelentik, az állambiztonsági hivatal a Rotrou ucca egyik épületében öt, egyenként 3600 tödtényt tartalmazó ládát, 12 csomag vadászgolyót, 45 német gyártmányu gépfegyvert, 54 különböző tipusu vadászfegyvert és más hadianyagokat talált. A háztulajdonost, Mauler nevü egyént keresik.

Egyidejüleg a Petit Parisien közli a csuklyások forradalmi szervezetének leleplezésével kapcsolatban, hogy a rendőrség eddig 200 titkos rádióleadó és szikratáviró-állomást leplezett le a szervezet titkos tanyáin. Ezen buvóhelyek közül néhány a nagy repülőterek, a határok, kikötők és kaszárnyák közelében volt.

Párizs, november 19. A franciaországi puccskisérlettel kapcsolatban tegnap a Libera ucca egyik házában két bombára és nagymennyiségü hadianyagra bukkantak, amelyet a nyomozás érdekében eddig nem közöltek a nyilvánossággal. A bombák nem voltak megtöltve és szerkezettik a cerberei alagut felrobbantásánál használt bombákéhoz voltak hasonlatosak. Az összeesküvésbe egy ismert államférfi nevét is belekeverték, ezt azonban politikai körökben képtelenségnek tartják.

Ki lesz Kolozsvár uj alpolgármestere?

Cluj, november 19. (Az Uj Kelet tud.) Lapunk más helyén beszámoltunk arról, hogy dr Anca Cornelt, Kolozsvár alpolgármesterét nevezték ki Kolozs megye prefektusává. A megüresedett alpolgármesteri széket valószinüleg Horia Stanca, a Naţiunea Română kolozsvári liberális félhivatalos lap munkatársa foglalja el. A liberális párt ifjusági tagozatának kolozsvári csoportja csütörtökön este gyülést tartott, ahol ugy határoztak, hogy három személlyel akarják képviseltetni magukat az átszervezett időközi bizottságban. Még pedig a megüresedett alpolgármesteri és két tanácsosi állásra tartanak igényt. A gyülés Horia Stanca hirlapirót ajánlotta dr Anca alpolgármester helyébe, mig a tanácsosi állások jelöljeit illetőleg még nem állapodtak meg. Igényükről értesiteni fogják Lepadatu szenátusi elnököt, az erdélyi liberális tagozat elnökét, aki ma érkezik haza Bucurestiből.

— **öngyilkos lett az österreichischer Beobachter bécsi titkos nácilap nyomdai vezetője.** Bécsből jelentik: A lapok szerint 12 nemzeti szocialistát, akiket azzal vádolnak, hogy kapcsolatokat tartottak fenn az österreichischer Beobachter titkos nyomdájával, letartóztattak. A nyomda felszerelését elkobozták, a nyomdavezető öngyilkos lett, amikor el akarták fogni.

Davila Szinház

1937 november 23-án, kedden este 9 órakor

Dela Lipinskaja

a világhirü előadóművésznő egyetlen koncertje.

Müsor:

I.

20 teljesen uj, itt még nem hallott sláger!

II.

Uj figurinek:

Hires szerelmesek tolmácsolása

Messalina Pompadour Lady Hamilton Katharina Marlene Dietrich

A zongoránál: Edelmann. Jegyek korlátolt számban a szinház pénztáránál.

KÖZGAZDASÁG

Az iparügyi minisztérium lemondott a tüzifa maximalizálásáról

Ujabb bukaresti jelentések szerint az ipari és kereskedelmi minisztérium belátta, hogy a tüzifa maximálása eredmény-e nem vezetett, mivel a főváros tüzifaellátását biztositani az árak kényszerü szabályozásával nem lehetett s amellett az árak csökkentését sem tudták a hatóságok elérni.

Az iparügyi minisztérium ennélfogva Bucuresti területén a tüzifa maximálásának rendszerét feladta és visszatért a kereskedelem és az árak teljes szabaddátételéhez. A kormánynak ez az elhatározása előreláthatólag az egész ország területén éreztetni fogja hatását.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

Ipari igazolvány jelegére. Az ipari képesitésről szóló törvény (Legea pentru pregătirea profesională) a nem szakképzett, hanem munkavezetőkkel dolgozó iparvállalatokat nem engedélyezi. A törvény 154-ik szakasza azonban ez alól az általános rendszabály alól tesz kivételeket, azonban a munkakamarák ugy értelmezik ezeket a kivételeket, hogy azok csak a nagyipari vállalatokra vonatkoznak. A cluji munkakamara érdeklődésünkre azt a választ adta, hogy ujabb miniszteri rendelet szerint ez év végéig megengedik a munkavezetőkkel dolgozó kisipari vállalatok működését, tovább azonban nem. Más lapra tartozik az a kérdés, hogy a szerzett jogok terén lehet-e ilyen jogfosztást gyakorolni és hogy a munkakamarák helyesen értelmezik-e a törvény fentebb emlitett 154. szakaszát, amikor azt csak a nagyipari vállalatokra akarják alkalmazni. Erre nézve csak a biróságok illetékesek dönteni majd, a megindult perek folyamán. Ami az Ön második kérdését illeti, közöljük, hogy ha az apa alkalmazta tanoncként a fiát, nem volt köteles tanoncszerződés kötni. Amennyiben Ön tanukkal igazolni tudja, hogy a szakmát kitanulta, a tanoncidőt kitöltötte és a tanonciskolát látogatta, akkor sikerrel kezdhet hozzá a saját szakmai képesitése elismertetésének.

Sóáruda. Ami a sókoncesszióval rendelkező cégek adóját illeti, az egyenesadótörvény, amely 1937-ben lett utoljára módositva, 48-ik szakaszának utolsó előtti bekezdésében szabályozza azon cégek adóját, amelyek monopolcikkek forgalombahozatalával foglalkoznak. Eszerint a sóáruda az eladási jutalék (remiza) egyharmadát felszámithatja kiadásai fedezésére és igy ez az egyharmad az adóalapból levonásba kerül. A fennmaradó kétharmad után 4 százalékos adó fizetendő. A község azonkivül kivethet telepadót, amire joga van és ami alól a törvény nem mentesiti a sóárudákat sem. Inzestrarea-kötvények nyerő számait most már nem kontrollálhatjuk, mivel ezt az akciónkat másfél hónapja befejeztük. Heteken keresztül hirdettük, hogy előfizetőink küldjék be kötvényszámaikat és nem tudjuk, miért nem tett Ön idejekorán eleget e felhivásnak. Ami a hitközség könyveit illeti, a törvény szerint csak az üzleti könyvek illeték-kötelesek. A hitközség pedig nem üzleti vállalkozás.

Mimi, a gazdag ember lánya. Szeptember 6-án került bemutatóra Budapesten „Mimi, a gazdag ember lánya" ragyogó amerikai vigjáték, mely alkalommal Hatvany Lily a következőket irta: „Ami Mimi-t, a gazdag ember lányát illeti, ez olyan siker, hogy az esti előadáshoz helyet már reggel kell megrendelni. A film három főszereplője két gyönyörü szőke lány, Madeleine Caroll és Alice Fay, meg a pufók arcu Dick Powell, akinek szerelméért versengenek a nők. A siker oroszlánrésze a Ritz fivéreké, akik oly szédületes számokat produkálnak, hogy a közönség vörösre tapsolja tenyerét. A film alapötlete is bájos. Dick Powell, zseniális fiatal szinpadi szerző és szinész revüt irt, melynek ő maga és Alice Fay a főszereplői. Ez a legnagyobb newyorki siker. A revü főszáma: családi vacsora a gazdagéknál. Ez a szám egy közismert milliárdost és annak lányát gunyolja ki." E körül folyik a darab kacagtató cselekménye, melynek befejezéseként a milliárdos lánya és a szövegiró találnak egymásra. Fentiek után csak azt tanácsolhatjuk mindenkinek, hogy ha kellemesen akar eltölteni két órát, menjen el a Select mozgóba, ahol csütörtöki kezdettel fut Mimi, a gazdag ember lánya.

— **időprognózis.** Előbb emelkedő, majd csökkenő légnyomás, nedves, ködös idő, többnyire borus égboltozat, keleti, majd délkeleti szél, változatlan hőmérséklet, esők az ország délnyugati részeiben.

— **Választások előtti hangulat a kolozsvári városházán.** A kolozsvári városházán két nap óta felületes szemlélő is észreveszi, hogy a munka kizökkent régi kerékvágásából. A városatyáknak szinüket sem lehet látni, ezzel szemben nagy sürgés-forgás uralkodik. Ha két ember egymás mellé verődik, nyomban a közelgő választásokról beszélnek. Az időközi bizottság tagjai közül sokan lázasan müködnek a választási előkészületeken. A liberális párt kolozsvári tagozata már összeállitotta a képviselő- és szenátorjelölő listáit, amelyeket péntek délelőtt a városházán irtak alá a törvényben megkövetelt számban a választó polgárok. Hogy mi fog kisülni a nagy készülődésből, azt pontosan ebben a pillanatban még senki nem tudhatja. Annyi azonban csaknem bizonyos, hogy a város vezetőségében lesznek változások a liberális-vaidista választási katellnek megfelelően. Vannak, akik máris emlegetnek vaidista neveket, akiket biztos esélyeseknek tartanak az egyes időközi állásokra. A városházán egyszóval a választási harcok preludiuma kezdődött.

Rabinatul Cemun. izr. ort. aut. din Cluj

ב"ה

מודעה.

הגני מודעים בשער בת רבים כי במכתר החליבה של מר **Janovitz** נ׳ **אך ורק אותה החלב או חמאה וגבינה שנחתום בחותם המשגיח היא כשירה**, אבל מה שלא נחתם בחותם המשגיח אינה כשירה ואינה עומדת תחת השגחת ביד"צ, ולכן ישגיח כל המהדר שכשיקנה סחורה מהנ"ל שיהא עליו חותם המשגיח.

קלוש יע"א ד׳ לס׳ וישלח תרצח׳ לפ"ק

ביד"צ דקהי׳ ארט׳

וועד הכשרית

ÉRTESITÉS.

A kásrüszre sulyt helyező zsidó közösség értesittetik ezennel, hogy a Janovitz féle tejüzemben csak *az a tejnemü* (tej, vaj és turó) ***kóser, amelyet az ottlévő felügyelő*** משגיח *szolgáltat ki,* ***illetőleg az ő bélyegzőjével és kásrüsz kisérőjegyével van ellátva.*** Mire minden hithü zsidó figyelmét nyomatékosan felhivjuk.

Cluj, 1937. november 17.

Az aut. orth. izr. Hitk. Rabbisága és Kásr. Biz.

Könyvtári könyveket és egyéb könyvkötői munkákat a legolcsóbban 20% árleszállitással köt a

„Gloria" könyvkötészet

Saját érdekében jegyezze meg a cimet.

„Gloria" könyvkötészet,

Piata Unirii No. 9.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. A., Halmeu. Minthogy Halmi a nagyváradi tanügyi inspektorátus körzetébe tartozik, ott kell kérvényezni a 8-tól 1-ig terjedő tanitási rend bevezetésének engedélyezését. További nb. kérdéseire lapunk Gazdasági Tanácsadó rovatában válaszolunk.

S. Gy., Bistrita. Kérdéseire mai számunk Gazdasági Tanácsadó rovatában válaszolunk.

Dr. S. M., Borsa. Sziveskedjék pár napig türelemmel lenni.

Uj diákzavargások Budapesten

Budapest, november 19. A bölcsészeti fakultáson pénteken tovább folytatódtak a diákzavargások. A Tefort kertben nagy csoport diák verődött össze, akik antiszemita jelszavakat kiáltoztak.

Agyonlőttek egy amerikai munkásvezért

Newyork, november 19. Miennapolisban tegnap ismertelen egyének agyonlötték Patrick Corcorant, a munkásmozgalmak ismert egyéniségét. A merénylők a tett elkövetése után nyomban elmenekültek. Hir szerint a tettesek kommunista munkásszervezetekkel álltak összeköttetésben.

Kánya és Darányi berlini utja

Budapest, november 19. A közvélemény élénk érdeklődéssel figyeli Darányi és Kánya berlini utját. A lapok közlik a látogatás programját és rámutatnak arra, hogy megérkezése után Darányi azonnal megtekinti a vadászkiállitást. Négynapi berlini tartózkodásuk alatt a két magyar államférfi sorra felkeresik Hitlert, Göringet, Von Neurathot és megtekintenek számos társadalmi, valamint gazdasági intézményt Darré élelmezésügyi miniszter vezetésével.

Chamberlain: „Halifax berlini tárgyalásai nem birnak kötelező jelleggel"

Halifax Berchtesgadenben megkezdte tanácskozásait Hitlerrel

Mandzsuoko és a nemzeti Spanyolország belépnek a bolsevistaellenes blokkba

Berlin, november 19. (Rador). Lord Halifax ma reggel Berchtesgadenbe érkezett von Neurath társaságában. Hitler azonnal fogadta a lordot, akit villája lépcsőin üdvözölt. Hitler, Lord Halifax és Neurath azután visszavonultak a kancellár dolgozószobájába, ahol tanácskozásuk másfél órát tartott. Délben a lord Hitler vendége volt ebédre. Számos angol, amerikai és francia ujságiró érkezett Berchtesgadenbe.

Mint a Havas jelenti Párizsból, Lord Halifax németországi látogatása hosszasan foglalkoztatja a francia lapokat. Az Ejcelsior szerint lehetséges, hogy a francia-angol-orosz viszony kérdése a fő témája a berchesgadeni tárgyalásoknak. Jelenleg a szovjetek angol körökben csak igen korlátolt rokonszenvnek örvendenek. Egyes angol megfigyelők feltesik a kérdést, — vajjon nem lenne-e jó, ha Anglia szabad kezet hagyna Németországnak kelet felé. Ezzel magyarázzák, hogy az angol politika a németekéhez hasonlóan habozik. Jó lenne, a a két ingadozás között középutat találnának. Általános európai megegyezés inkább kivánatos, mint részleges megegyezések, melyek mindenkor valaki ellen irányultak. Ha azonban Németország ezt az utat választotta volna, vajjon kivonult volna-e Genfből, a maximumig feszitette volna háborus erőit, létrehozta volna-e a Róma—Berlin tengelyt és a Berlin—Róma—Tokió háromszöget?

A Le PetitJournal kijelenti: bizonyos, hogy Afrikában vannak más gyarmatok is, mint Angliáéi. Ezért Lipót belga király Londonba ment, hogy megvédje a Belga-Kongót. Utjának célja tehát nem Európa gazdasági ujjáépitése. Ezért a portugálok is, akiknek elég szép gyarmatbirodalmuk van, kerülik a közeledést Angliához. Szükséges vajjon még azt is kijelenteni, hogy a franciák nem fognak belemenni az operáció költségeinek általuk való fedezésébe?

Éles támadások Chamberlain ellen az alsóházban Lord Halifax londoni utja miatt

Londoni jelentés szerint Chamberlain tegnap is az interpellációk egész sorára volt kénytelen felelni és mindig a Halifax utjának kérdésében. Legfigyelemreméltóbb válasza a következő volt:

— Ismételten kijelentem, hogy Halifax lord megbeszélései nem birnak kötelező jelleggel. Annál kevésbé, mert azokon a brit nagykövet részt sem vesz. Mindenkit megnyugtatok oly irányban, hogy Halifax referátumát teljes egészében az alsóház tudomására hozom.

Egy másik kérdésre igy felelt:

— Visszautasitom azt a vádat, hogy a brit kormánynak titkolt külpolitikai céljai lennének. Eden és én, amikor fontosabb lépésre határozzuk el magunkat, bevonjuk terveinkbe az alsóház vezető pártjainak elnökeit is. Szükségesnek tartom tehát azt, hogy most konferenciára hivjam meg a pártvezéreket és közös külpolitikai irányvonalat igyekezzek lefektetni, mert ez az ideológiai ellentétek mellett el sem képzelhető, de meg is fosztaná a kormányt önállóságától és jellegétől.

A nemzeti Spanyolország és Mandzsukuo belépnek az antibolsevista blokkba

Tokió, november 19. (Rador.) A Niki-Niki jelenti, hogy Mandzsukuo és a burgosi kormány belépnek a kommunistaellenes blokkba. Erre november 25-én kerül sor, tehát a japán-német szerződés első évfordulóján. Japán és Mandzsukuo egyidejüleg elismerik a spanyol nemzeti kormányt.

Kedvező légkör...

Berlinből jelenti, hogy Halifax utjával kapcsolatban kiadott hivatalos jelentés a következőket emeli ki: A szép idő és a gyönyörü vidék, valamint Halifax utazásának kellemes előfeltételei kedvező légkört teremtettek a vezérkancellár és vendége megbeszélései számára.

Letartóztatták az orosz diplomáciai kar prominens egyéniségeit?

Postisev öngyilkos lett és feleségét agyonlőtték?

PÁRIZS, november 19. (Rador.) A *Havas moszkvai tudósitójának távirata szerint olyan hirek terjedtek el, hogy az orosz diplomáciai kar több tagját letartóztatták. Jurenev berlini, Karski volt ankarai, Davtian varsói, Brodovski rigai, Podolski kaunasi és Asmus helsinkki követek nevét emlitik. Állitólag le van tartóztatva Postuilov is, a Tass varsói tudósitója, Alexandrov, a varsói követség sajtóattaséja és Klimov, a Pravda berlini tudósitója. Hir szerint Postisev, a kommunista párt központi tanácstagja öngyilkos lett és feleségét agyonlőtte. Egyébként Postisev jelölve volt a december 12-i legfőbb pártvezetőségi tanácstagságra. A hireszteléseket nem lehet ellenőrizni.*

A Lengyel Távirati Iroda moszkvai hirforrásból jelenti, hogy tegnap letartóztatták Kint, a Journal de Moscou főszer-kesztőjét. Rajta kivül a lap szerkesztőjét is őrizetbe vették. Kin néhány évvel ezelőtt a Tass távirati iroda római és párizsi levelezője volt.

Rehabilitálta a tábla a kolozsvári pénzügyigazgatóság elbocsátott főtisztviselőit

Visszahelyezték Pop pénzügyigazgatót, dr. Opris és dr. Gavrus ellenőröket

Cluj, november 19. A kolozsvári itélőtábla tegnap délelőtt foglalkozott Pop Ionica, kivetési pénzügyigazgató, dr. Gavrus és dr. Opris kolozsvári pénzügyigazgatósági ellenőrök perével, akiket a pénzügyminisztérium ez év szeptemberében Negru és Coroiu ellenőrökkel egyetemben rendelkezési állományba helyezett. A szigoru intézkedés Demetrescu pénzügyminisztériumi aligazgató feljelentése nyomán következett be, aki asszisztált ezidén a kolozsvári adókivetéseknél és aki a fentieket azzal vádolta meg, hogy az adózók és az állam kárára sorozatos visszaéléseket követtek el.

A pénzügyminisztériumi végzést valamelynyien megtámadták a kolozsvári táblánál, amely Balasiu táblai tanácselnök elnöklete alatt tegnap foglalkozott a közigazgatási felebbezéssel. A pénzügyi tisztviselőket dr. Vasiliu ügyvéd képviselte, aki hosszabb beszédében fejtegette, hogy visszaélésről az adókivetésel kapcsolatosan már csak azért sem lehet szó, mert egyes esetekben 200 százalékkal is felemelték az adókat ezidén. A kincstár nevében dr. Triff a fellebbezés elutasitását kérte. A Tábla hosszas tanácskozás után döntött a feszült érdeklődéssel kisért ügyben, helyt adott a fellebbezésnek és elrendelte a felfüggesztett tisztviselőknek állásukba való visszahelyezését.

Kiásták Herodes falát Jeruzsálemben

A napokban rendkivül nagyjelentőségü archeológiai leletre bukkantak Palesztinában. Utépitő munkálatok során Jeruzsálem damaszkuszi kapujának közelében, melyet ma Nápolyi kapu-nak neveznek, régi falmaradványokat ástak ki, melyekről megállapitották, hogy azok a jeruzsálemi templom falainak romjai. Ezeket a falakat Herodes épittette annakidején a templomtér körül. Alaposabb vizsgálat után a régiségtudósok megállapitották, hogy az épületmaradványok félreismerhetetlenül a palesztinai római korszaknak alkotásai.

Az archeológusok azt állitják s ebben a tekintetben Josephus Flavius zsidó történetiró egyik idevágó megállapitására támaszkodnak, hogy a most felfedezett alszerkezet az úgynevezett asszonytornyok egyikéhez tartozhatott, amelyek a damaszkuszi kapu előtt álltak őrt. Ezt a templomkaput Josephus Flavius kifejezetten, mint „azt a kaput, amely fölött Helena királynő emlékművei állottak" jelöli meg.

SPORT

A zsidó sportegyesületek részére vivókupát alapitott Révész Béla marosvásárhelyi zsidó kereskedő

A Makkabi a Merkaz Hanoarban. Konferenciára ülnek össze az erdélyi zsidó sportegyesületek

Cluj, nov. 19. (Az Uj Kelet tud.) A zsidó közléetnek fontos napja volt az elmult vasárnap, amikoris Kolozsváron több értekezlet zajlott le. Az értekezletek alkalmából itt járt Engelberg Dezső dr, a vásárhelyi Makkabi Sportegyesület elnöke is. Engelberg dr kolozsvári tartózkodása alkalmából zsidó sportünnepek megvitatására is sor került a marosvásárhelyi vendég és a kolozsvári Makkabi kerület elnöke, Weisz Ignác között.

Mindenekelőtt is Engelberg dr bejelentette, hogy Révész Ernő, a marosvásárhelyi zsidó társadalom ismert alakja, szivesen tett eleget a Makkabi azon megkeresésének, hogy az erdélyi Makkabi kerületek bajnoki vivóversenye tiszteletdijául örökös vandorkupát alapitson. Elhatározást nyert, hogy a vivóverseny megrendezésére, melynek szabályai már elkészültek, még ebben az évben sor kerül. A rendezéssel a Makkabi kerület elnöksége, amint a kupa elkészül, a kolozsvári Haggibbort bizza meg.

A Makkabi-kerület elnöksége örömmel vette Engelberg dr bejelentését a kupa alapitását illetőleg tudomásul és azért a vásárhelyi Makkabi vezetőségének köszönetet mondott.

Külön köszönet illeti azonban Révész Ernőt, aki mint a marosvásárhelyi zsidó társadalom kiemelkedő alakja, minden zsidó ügy támogatója és segitője. Aligha volt zsidó akció a multban, hogy abból Révész Ernő ki ne vette volna részét. Mi sem bizonyitja ezt jobban, mint az, hogy a megkeresésre azonnal vállalta a kupa alapitását és máris megbizást adott müvészi kivitelü kupa tervének elkészitésére, hogy aztán annak technikai kivitelére kerüljön a sor. A Makkabi kerület elnöksége jegyzőkönyvi köszönetet szavaz Révész Ernőnek a zsidó sport ügyének felkarolásáért.

Még egy kupát hoz fel a marosvásárhelyi Makkabi

Az Engelberg dr-ral való beszégetés során szóba került egy ujabb kupa alapitásának szükségessége, pingpongverseny tiszteletdijául. Engelberg dr közölte, hogy kilátás van rá, hogy ennek a sportágnak céljaira is örökös vándorkupát ajándékoztasson a zsidó sport vezetőszerveinek. A közeli napokra várható a marosvásárhelyi Makkabi értesitése egyrészt a Révész Ernő vivókupa ügyében, amely után azonnal ki lesz tüzve a verseny pontos időpontja, mig a pingpong kupa ügyében is, amikoris döntés lesz az erdélyi Makkabi kerületek bajnoki asztaliteniszversenyének időpontja tekintetében is.

Konferenciára ülnek össze az erdélyi zsidó sportegyesületek vezetői

Közöltük már, hogy az erdélyi zsidó sportegyesületek vezetői a közeljövőben, minden valószinüség szerint Nagyváradon konferenciára ülnek össze. A konferencia dátuma még nem lett elhatározva, amint azonban a zsidó sport folyamatban levő ügyei, mint a vivóverseny, asztaliteniszverseny rendezést nyernek, a konferenciára sor kerül. A konferencia alighanem december hónap közepének egyik vasárnapján lesz.

A Makkabi a Merkaz Hanoarban

Pár héttel ezelőtt Kolozsváron az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségbe tartozó cionista ifjusági alakulatok közös értekezletre (Jom Hanoar) ültek össze, amely értekezleten a Makkabi képviselői is résztvettek. Minthogy a Jom Hanoar a cionista ifjusági alakulatok szövetségének (Merkaz Hanoar) megalakitását mondta ki Kolozsvár székhellyel, a Makkabi helyet kapott a központi vezetésben, ahol minden valószinüség szerint a testnevelés irányitását fogja végezni.

Mandanunk sem kell, milyen fontos tevékenység kifejtésére van a Makkabinak lehetősége a Merkaz Hanoarban, a cionista ifjusági tömegeknek a Makkabi testnevelési tevékenységébe való bekapcsolásával. Külön örvendetes tény, hogy a Makkabi végre megtalálta helyét a cionista ifjusági alakulatok között és megkezdheti tevékenységét az eddig csak papiron létező Makkabi program megvalósitásáért. Erre annál is inkább meg van minden remény, minthogy ezuttal már a Makkabi nemcsak az ifjusági szervezetek, de a Zsidó Nemzeti Szövetség központja és helyicsoportjai támogatását is élvezni fogja.

Szövetségi rendeletre elhalasztották a Haggibbor vivóversenyét

Cluj, november 19. A kerületi vivószövetség közölte a Haggibborral, hogy a mára és holnapra tervezett Herczeg-kupaversenyek megtartását csak egy héttel később engedélyezi. Az utolsó pillanatban közölt intézkedés kinos meglepetést keltett a rendező egyesület kebelében, amely természetesen azonnal letáviratozta a vidéki résztvevőket. Közöltük néhány azonban már megérkezett városunkba. A különös határozatra visszatérünk.

Csak röviden...

Anglia válogatott labdarugócsapata Midlesbroughban 2:1 (1:0) arányban győzött Wales válogatottja ellen.

*

A Juventus vezetősége tiltakozott az ellen, hogy a kisérleti keretbe eredetileg kijelölt játékosai közül hármat kicserélt a válogatóbizottság.

*

A fővárosi Telefon Club vezetősége ülést tartott, amelyen kimondotta, hogy nagy áldozatok árán is fenntartja labdarugószakosztályát.

*

A bucuresti Venus portugáliai tura ügyében tárgyal. Utközben a román bajnokcsapat Budapesten, sőt minden valószinüség szerint Bécsben is játszani fog.

*

A magyar labdarugóbajnokságért vasárnap a következő mérkőzéseket játszák: Hungária—Kispest, Budai 11—Ferencváros, Phöbus—Budafok, Szürketaxi—Bocskai, Törekvés—Elektromos, ETO—Ujpest.

*

Bucuresti felelős sportkörök szerint a tavasszal visszaállitják a Nemzeti Bajnokság régi rendszerét.

*

A jövő évi labdarugóvilágbajnokság jövedelméből alapot létesitenek az elhunyt világhirü futballvezér, Meisl Hugó családja rendszeres segitésére.

SZINHÁZ·FILM·MÜVÉSZET

Szombaton, vasárnap és hétfőn este: Sárgapitykés közlegény

Az utóbbi évek egyik legnagyobb sikert aratott operettje, Erdélyi Mihály Sárgapitykés közlegénye szombaton vasárnap és hétfőn este folytatja diadalutját az első jubileum felé. Kedden is csak a Lipinskaja előadása miatt szakad meg ujra az előadássorozat.

Czopán Flóri jubileuma

A jövő hét csütörtökjére tüzte ki a szinház Czopán Flóri jubileumát. A szinház kiváló komikája tudvalevőleg ennél a szinháznál kezdte meg ezelőtt harminc évvel szinészi müködését s ezalatt az idő alatt egyetlen percre sem távozott a szinház kötelékéből. A jubileum iránt a város minden rétegében széleskörü és óriási érdeklődés mutatkozik.

A SZINHAZ HETI MUSORA:

Szombat d. u. 4: A pozsonyi kaland. (Ifjusági előadás, kizárólag az iskolák részére, a pénztár nem árusit jegyeket.)
este 9: Sárgapitykés közlegény. (Hetedszer.)

Vasárnap d. u. 3: Cigányszerelem. (Olcsó helyárakkal.)
d. u 6: 3:1 a szerelem javára. (Tizenharmadszor.)
este 9: Sárgapitykés közlegény. (Nyolcadszor.)

—o—

A ROMAN OPERA MUSORA:

Péntek, november 19: Három a kislány.
Szombat, november 20: (iskolai matiné) Bajazzók és Babatündér.
Vasárnap, november 21: (este) Három a kislány.
Hétfő, november 22: Zsidónő.

URANIA MOZGO MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: Csókvásár. Elragadó bécsi operett, főszerepekben: Liane Haid, Theo Lingen, Heinz Rühmann, Hans Moser.

ROYAL MOZGO MUSORA:

Ma: Orgonavirágzás. Minden idők leghatalmasabb filmje. Főszerepekben: Jeanette MacDonald és Nelson Eddy. Számozott jegyelővétel. Telefon 27-73. Előadások kezdete: 2.30, 5, 7.20 és 9.30 órakor.

CAPITOL MOZGO MUSORA:

Premier! Fehér rabszolganők. (Ut Rio felé.) Szigoruan felnőtteknek! Főszereplők: Nagy Kató, Pierre Richard Willm. Müsor előtt: Világhiradó.

—o—

MUNKAS MOZGO MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasánrap. 3, 6 és 9. Clujon Premier. I. Meghóditom a férjemet zenés operett. Fősz.: Jenny Jugo, Paul Hörbiger és Friedrich Benfer. II. A félelemnélküli lovas. Izgalmas cowboy dráma. Fősz.: Dick Foran és Anne Nagel. III. Journal.

SELECT MOZGO MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: Mimi, a gazdag ember leánya. Az utóbbi évek legragyogóbb vigjátéka, főszerepekben a három Ritz fivér, Amerika közkedvelt komikusai, kikre mindenki emlékszik a Jéghercegnő Sonja Hennie filmből, Alice Fay, Dick Powell, Madeleine Carroll.

EDISON MOZGO MUSORA:

Két szenzációs film: I. Käti. Főszerepben: Gaál Franciska, Verebes Ernő. Nóti Károly vigjátéka, Brodszky Miklós zenéje. II. Az őrült zseni. Főszerepben: Boris Karloff.

RÁDIÓ·MÜSOR

Szombat, november 20.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hirek. 13: Hirek, lemezek. 14.10: Hirek. 15: Időszerü előadás. 18: Lemezek. 19.15: Lemezek. 20.15: Felolvasás. 20.30 A Dalia egyesület hangversenye. 21: Üzenetek. 21.15: Tánclemezek. 22.30: Hirek. 22.45: Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, étrend. 11: Hirek. 11.0: Palkots József elbeszélései. 11.45: Felolvasás. 13,05: Hegedü- és zongoraverseny. 13.30: Hirek. 14.30: Hanglemezek. 15.40: Hirek. 17.15: Mesák. 17.45: Hirek. 18: Müszaki előadás. 18.30: Szalonzene. 19: Előadás. 19.30: Cigányzene. 20.15: Előadás. 20.45: Gül baba, zenés szinjáték. 22.55: Hirek. 23.20: Jazz zene. 23.50: A Budapesti Korcsolyázó Egylet SC. Rissersee csapatainak jégkorongmérkőzése (viaszfelvétel). 24.20: Kávéházi zene. 1.05: Hirek.

Budapest II. 18: Szalonzene. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.20: Cigányzene. 20.50: Utirajz. 21.15: Hirek. 21.40: Hanglemezek.

Bécs. 8.10: Lemezek. 12.30: Parasztzene. 17: Lemezek. 19: Népdalok. 20.25: Szimfónikus zene. 21.35: Zenésest. 23.20: Tánczene. 23.55: Lemezek.

Fiatal vegyészt keresünk

Ajánlatokat esetleges eddigi müködés és fizetési igények megjelölésével „Vegyész" jeligére a kiadóhivatal továbbit.

MI MAST NEM VESZÜNK! mondják az orvosok és a hozzáértők, mint a Brilliant és Luxus

tehát a legfinomabbat és legmegbizhatóbbat.

APRÓ HIRDETÉSEK

Ügyszeri közlemény egy szó 3 lej, vastagabb betüvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 36 százalék kedvezmény. Apróhirdetések dija előre fizetendő. Jeligés levelet csak ugy továbbitunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Mielőtt női és gyermekkabát, ruha és kalap szükségletét beszerezné, látogassa meg a legolcsóbb árairól közismert JUNO női konfekcióáruházat. Főpostával szemben, Regele Ferdinand 25. Economia öt havi részlet.

Retusernőt, megbizhatót, állandó munkára keresek. Foto Meisner, Piata Mihail Viteazul 16.

Keresünk használt, de jó állapotban levő 760 mm. nyomtávolságu billenő kocsit. Ürtartalom ¾ és 1 m³. Industria de Asfalt s de Var „Cărăran" S. A. Timisoara, Piata Asanestii 1.

Eredeti **FÖRSTER es STINGL** angol mechanikás rövid kereszthuros, kitünő hangu **zongorak** uj állapotban **féláron** eladók. Vétel esetén az ideutazási költséget megtéritem. **STERNBERG** alkalmi áruházában **Oradea**, Bulv. Regele Ferdinand 13.

Jokaiban levő perzsabundát keresek megvételre. Megkereséseket vagy cimeket a kiadóhivatal továbbit.

Lakótársnőt keres szép lakásába magányos uri asszony, ugyanott régi bútorok, nagy tükör, stb. eladó. Regele Ferdinand 115.

Stern szücs és szörmeszabó Calea Mareschal Foch 10, elvállal mindenféle szücsmunkákat a legjutányosabb árak mellett.

Hizott élőponty megrendelhető Weisz Mózesnél. Str. Vladimirescu 6. Telefon 16-48.

Takarékossági könyvre is legolcsóbban vásárolhat mellfüzöt, harisnyatartót, kézimunkát, fonalakat, harisnyát, női fehérnemüt. E. Rosenzweig, Regina Maria 6.

Általános müveltséggel rendelkező, románul és németül is beszélő középkoru uriasszony társalkodónői állást keres. Délutánokra is elmenne. Cim a kiadóban.

Husz éves iroda gyakorlattal rendelkező könyvelőnő, perfekt román-magyar gépiró, állást keres. Kitünő referenciák. Cim a kiadóban.

Butorozott szoba különbejárattal kiadó, str. Oct. Goga 1, II. em. 5.

Három szobás komfortos lakás központban, kertes házban azonnalra kiadó. Vasile Alexandri 8.

Kiadó, azonnal átvehető elsőemeleten, napos oldalon 3, vagy 4 szobás komfortos lakás. Mihai Viteazul 39, háztulajdonosnál.

Kóser füstölést felelősséggel vállal. Róthné Deceball 20.

Kisebb butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, urinő- vagy gyermeknek, uricsaládnál kiadó. Cim a kiadóban.

Fényképésznőt állandóra keresek. „Házasság lehetséges, szombat zárva" jeligére.

Mérlegképes fiatal könyvelő szerény igényekkel felvétetik. Ajánlatokat „Szombaton zárva" jeligére a kiadóba.

Fiatal fogásznő keres társulás céljából fogorvost, esetleg vizsgázott fogászt, kit jólmenő rendelőhöz juttatna. Komoly választ teljes cimmel „Munkatársak" jeligére Löbl hirlapirodába, Arad, kérek.

Balamaren jól étkezni, hálni Izsák vendéglőjében lehet. Regele Ferdinand 15.

A zsidókérdés, a salzburgi ünnepi játékok, a spanyol háboru, a német földalatti forradalom és a német nyárspolgár portréja

Páneurópa apostola, Nikolaus Coudenhove-Kalergi, könyvet ir a zsidókérdésről. **Judenhass** a cime és a páneurópai szervezet bécsi kiadóvállalatánál jelent meg.

Legnagyobb része régi ismerősünk. Olvastuk már azokban az előszókban, amiket Nikolaus Coudenhove apja, Heinrich gróf, a hajdani osztrák-magyar diplomata Wesen des Antiszemitismus cimü könyvének egyre-másra megjelenő uj kiadásaihoz irt. Most az uj események jóvoltából jelentősen megnött és külön könyvvé fejlődött a Coudenhove mondanivalója.

Érdekesen kezdi: A zsidókérdés a világesemények gyujtópontjába került a nácizmus hatalamrajutása óta. Európa jövője azon mulik, miként alakul a nácizmus jövője. Viszont a fajiantiszemitizmus a leglényege a nácista világszemléletnek. Amit a nácik a zsidókérdésről bevittek a köztudatba telistele van szenvedéllyel, de édes-kevés benne a szakismeret. Füti a fantázia, de jókora távolságra esik az igazságtól. Ez a könyv világosságot akar bevinni ebbe a káoszba, kritikát akar bevinni a propagandába, igazságot a hazugságnak és a tévelygésnek ebbe a posványába...

Uj a könyvben az antiszemitizmus genéziséről szóló fejezet: A 19 században uj nevet kapott a kétezeresztendős zsidógyülölet. Ez a név a 19 században sarjadt fajielméletekre épít. Az összehasonlító nyelvtudomány kiderítette, hogy Európa és Elő-Ázsia kultunépei indogermán és sémita anyanyelvüek. A zsidófalók a nyelvrokonságból fajiegybetartozóságot kovácsoltak. Igy született az indogermán (árja) és a sémi faj. Az egyiket az egekig magasztalták, minden szépet és jót kisajátitottak részére. Viszont minden roszat a sémiták nyakába varrtak. Az árja: 88 angyal, a sémita: 88 ördög ebben a beállitásban. A gyakorlati cél nyilvánvaló: a zsidók lealacsonyitása.

A tudományos kritika halombadönti az antiszemitizmust érveit. Nyelv és faj függetlenek egymástól. Különböző faju népek egy anyanyelvi csoporthoz tartoznak, fajilag rokon népek különböző nyelven beszélnek. Nincs sémi és nincs indogermán faj. Ezt a döntést hiába fellebezték meg az antiszemiták az antropológiához, a koponyamérések sem igazolják a sémi faj létezését. Nem segitett rajtuk a néplélek kutatása sem. A „két faj" tulajdonságai itt is, amott is fellelhetők; az egyik fajban épp ugy megtalálhatók, mint a másikban. Képtelenség a sémi faj alantos voltáról beszélni: az ehhez a fajhoz számitott népek alkotásai utolérhetelenül felsőrendüek. A hatexochen sémiták, az arabok és a zsidók tudományos és valláserkölcsi téren a legtökéletesebbet produkálták. Az antiszemitizmus nem is igen használja ma már a sémita gyüjtőnevet. Nem-árjákat emleget és... egyes-egyedül a zsidókat érti alatta. Az arabokat a világért sem akarja megbántani. Hiszen leghűségesebb szövetségesei a zsidók elleni harcban.

Uj a Coudenhove könyvének zárófejezete is. Palesztina mellett afrikai gyarmatositástól várja a keleti zsidók problémájának megoldását. Optimista egyébként. Ugy látja, hogy abban a harcban, amit a nácizmus a zsidók ellen inditott, a világ javarésze a zsidók mellé állott. És azt reméli, hogy a müvelt világ összefogása el fogja végre buktatni az antiszemitizmust. A német események megnyitották a világ szemét. Megmutatták mennyire egybefonott a zsidókérdés az emberi kultura kérdésével. A zsidók sorsa, a mód, ahogyan egy-egy állam kezeli őket: fokmérője a kulturának. Mutatja, milyen fokot ért el a tolerancia, a a humanizmus, az egyéni élet megbecsülése és védelme.

Coudenhove igy végzi: Az antiszemitizmus elbukik, mert győzni fog az igazság.

*

Annette Kolb, a Hitler-aera földönfutóinak egyike — legutóbbi pompás Mozart életrajzot irt, amelyről majd külön beszámolok — felcsapott idegenvezetőnek. Persze nem száraz Baedekert irt, hanem a bizarságig szeszélyes, lirai kis könyvet, amely telisteli van nyelvi, formai és tartalmi extravaganciákkal. A salzburgi ünnepi játékokhoz kalauzol bennünket. Cime: Festspieltage in Salzburg. Az amszterdami Albert de Lange adta ki éspedig bőkezü kiállitásban.

Természetesen akkor van elemében, amikor a zenéről ir és akkor áradozik a leggátjavesztettebben, amikor maestro Toscanini müvészetét méltatja. De szó esik ebben a könyvben a politikáról, a gépkocsi vezetés élvezetéről, a Reinhardt leopoldskroni vendéglátásáról, a szabadjegy-szerzés nehézségeiről, a a Salzburgban összeverődött nemzetközi csürhe sznobizmusáról épp ugy, mint a női hálóköntös vulgo: Schlaf-ock divatjáról, vagy az irónő gyors, villát-gépkocsit és kutyát elhagyó megfutásáról Németországból.

Irodalmi csemege.

*

A londoni Malik Publishing Company-nél három erősen aktuális regény jelent meg német nyelven.

Az egyik Upton Sinclair müve és a spanyol polgárháboruról szól. Az amerikai eredetiben No pasaran! (Nem engedjük keresztül őket!) volt a cime; a német forditásban uj nevet kapott: Drei Freiwillige, — mert a valenciai kormány mellé állott három amerikai önkéntes a hőse. Az egyik, a szimpatikus, kis Izzy Bloch, zsidófiu és ez mindenesetre fokozza a zsidó olvasó érdeklődését a könyv iránt.

Erősen rávall Sinclaire. Minden megtalálható benne, ami ennek a szocialista irónak müveit jellemzi. Meglehetősen szüken adagolt poézis, viszont jókora mennyiségü nevelési és propaganda szándék. Irányregénnyel van dolgunk, amely szimpatiákat igyekszik felkelteni a spanyol demokrácia ügye iránt Amerikában; néhány jól irányzott pofont már le a nácizmusra, amely Amerikára is kiterjesztette csápjáit és sivár, léleknélküli katonásdijátékkal köti le az ifjuságot; és kóstolót ad a spanyol köztársaság oldalán küzdő amerikai légionáriusok önfeláldozó harcából. Ez a befejező rész aránylag a leggyengébb. Nyilvánvalóan hiányzik belőle az élmény ereje, valószinüleg az iróasztal mellett kiokumulált munka. Jó, hogy össze-vissza 40 oldalt tesz ki az összesen 240-ből. A regény tulnyomó része tehát Amerikában játszik és ennek talaján hasonlithatatlanul otthonosabban mozog Sinclair; itt ismeri az élet minden csinyját-binyját és az amerikai leánynevelés kinövéseiről épp ugy érdekes képet tud festeni, mint a telierszényü polgárfiuk bározásáról, vagy a zsidó proletár nyomortanyájáról ahol minden anyagi és testi nehézség ellenére elevenen pezseg a szellemi élet.

A zsidó önkéntes, a már emlitett Izzy Bloch, kedves fiu, Sinclair tudja a módját, hogyan lopja be a szivünkbe. De a csatakép, amit a haláláról fest, a borbélymühelyek hajdani olajnyomataira emlékeztet, arra a bizonyos Petőfi képre, amelyben a költő sebevérével pingálja oda a harc mezejére csupa nagybetüvel, hogy: HAZÁM... Giccses.

*

Willi Bredel, akinek oroszra forditott könyvei százezres szériákban fogynak a szovjet területén, a német földalatti munka regényét irta meg egy közel 500 oldalas könyvben. Dein unbekannter Bruder a cime. A szándék ebben a könyvben még szembeötlőbb, mint a Sinclair regényében, de feledteti a nagy, mozgalmasság, a kivételes szemléltető erő, a döbbenetes realizmus. Anélkül, hogy egyre koszorukat fonna, dicsfényt sugarazna a hősei fejére, anélkül, hogy szónoklatokat tartatna velük, vagy megpróbálná rájuk fogni, hogy mentek az emberek átlag-hibáitól — époszt irt Bredel, a lázadozó, a szervezetét egyre tökéletesebbre kiépitő, az ugrásra kész német munkás hősköltményét. Valamennyien huzódoznak a nagy áldozatoktól, az életük, a kenyerük veszélyeztetéséből, de a körülmények egyre ellenzékbe sodorják és többé-kevésbé nyiltan és élesen szembeállitják őket a nácikkal.

Bredel akkor is mértéket tart, amikor közszereplő nácikat, például egy nagyipari értekezleten festi elébük. És a folyait korbácsoló, éheztető, csizmasarokkal vallató rendőrtiszt is emberi körvonalakat kap nála. Egy apró csavarja mindössze ez az aranyzsinóros hóhér a nagy emberpusztitó, lélekölő gépezetnek. Felülről lenditik mozgásba. Amit tesz, nem a maga kezdeményezéséből teszi. Voltaképpen csak az étel-ital, az előrenyomulás a hivatalos ranglétrán érdeklik, van, mondjuk igy: tisztes, magánélete is.

Meggondolkoztató, sokáig foglalkoztató könyv.

*

Oskar Maria Graf, a bajor paraszti életnek ez a klasszikus irója, ezuttal polgárembert, sőt tipikus polgárt pécézett ki. Postatiszt a hőse Anton Sittinger cimü szatirikus regényének. Egy filozófikus müveltségü, pocakos és kényelmes nyárspolgár Sittinger, aki csak egyre gondol világéletében: a kényelmére. Ami ezt a kényelmet szolgálja, szent számára. Ami akárcsak surolja: halálos ellenség, amely ellen minden fegyver megengedett. Egy tapodtat sem hajlandó feladni a pozicióból, a jogaiból. Teljes sulyával fekszik rá azokra, akik alatta kinlodnak és akiknek hátán magasabbra szeretne kapaszkodni. Csupa alattomosság, furfang, romlottság ez az ember. Mégsem lehet ráfogni, hogy kulturátlan lenne. Lelkes olvasója Schoppenhauernek, Spinszának, Nietschének; élvezi, érti, amit irtak. Csakhogy ez a kultura csak arra jó, hogy ügyesebbé tegye Sittingert a maga háborubeli untauglichságának, a maga rejtett aranyainak, a nagy éhezés közepette is dus ebédjeinek, a hivatalbeli semittevésének, a nyugdijának védelmében. Sittinger a nácikhoz is megtalálja némely vajudzsok után az összekötő aranyhidat. Mert Sittingernek nincs jelleme, Sittinger egy halált érdemlő, halálra ért tipus, amelyet csak trágyának használhat a jövő igazságos társadalma. Téglának nem alkalmas.

Ez a szatira mélységes problémákat bogozgat, még pedig mesteri készséggel. Az év egyik legnagyobb könyve. (g. s.)

Sulyosan elitélte a nagyszebeni esküdtszék a szebenmegyei asszonyt, aki vadházastársának nyakát borotvával elvágta

Sibiu, november 19. (Az Uj Kelet munkatársától.) A nagyszebeni esküdszék novemberi ciklusa ünnepélyes keretek között nyilt meg és első tárgyalásán, amelyen Safirescu cluji táblabiró elnökölt Maria Simption Rasina szebenmegyei községben lakó jómodu földbirtokosnő állott vádlottként az esküdtek előtt.

A középkoru, de még mindig csinos asszony a vádirat szerint éveken keresztül viszonyt folytatott egy Pantelimon Clime nevü 21 éves fiatal és jóvágásu parasztlegénnyel, mig a viszonyt egy az asszonynál jóval fiatalabb fiatal elvált asszony zavarta meg, akibe Pantelimon pár hónappal ezelőtt szerelmes lett.

Ettől kezdve már csak titkán ment a gazdag asszonyhoz a fiatal legény, aki szemmelláthatólag a vádlott fiatalabb vetélytársához közeledet és annak udvarolt hevesen.

Végül is a vádlott pár hónappal ezelőtt azzal az ürüggyel csalta magához a fiatal legényt, hogy bucsuzni akar töle és ekkor egy szerelmes éjszaka után, amikor a fiatal legény elaludt, az elkeseredett asszony egy borotvával vágta el vadházastársa nyakát.

A nagyszebeni esküdszék két napig tartó izgalmas tárgyalás után, a vádbeszédek és védbeszéd után, sulyos itéletben készesitette a gyilkos asszonyt, akit 9 évi sulyos börtönre, 5 évi hivatal vesztésre és 20.000 lei kártérítésre itélt.

Az itélet nagy feltünést keltett.

Véres kardpárbaj Szegeden egy nyilasröpirat gyalázkodásai miatt

Szeged, november 20. Szerdán este a szegedi vivóegyesület vivótermében véres kardpárbaj folyt le Domán Miklós délvidéki vivóbajnok és Hajas Sándor között, akinek neve a szegedi nyilasmozgalomakkal kapcsolatban vált ismeretté. Hajas meg akarta tagadni a lovagias elégtételt azzal, hogy zsidóval nem áll ki, de a párbajszövetség kötelezte elégtételadásra.

A párbaj előzményei még az év márciusáig nyulnak vissza. A szegedi nyilasok akkor gyalázkodóhangu röpiratot adtak ki, amely gunyos hangon emlékezett meg a zsidóvallásu szegedi sportolókról. A röpiratot Hajas Sándor jegyezte felelős kiadóként. A röpiratban foglalt kérdések miatt egész sereg lovagias ügy keletkezett. Hajas Sándort többen provokáltatták, főleg azok, akiket név szerint emlitett meg a röpirat.

Provokáltatta többek között Hay Pál szegedi kereskedő, ismertnevü uszóbajnok, akivel meg is verekedett. A párbaj során Hajas sulyosabban megsérült, könnyebb sérülést kapott Hay Pál is.

Provokáltatta Hajast Domán Miklós is, azonban ez az ügy különböző okok miatt egész mostanáig elhuzódott.

Szerdán este került sor a rendkivül sulyos feltételü kardpárbaj lebonyolitására. Domán segédei voltak dr. Rottenberg Pál és Beck István, Hajasé dr. Tabódy Zsolt és dr. Fehér Kálmán. A felek rendkivül hevesen csaptak össze, az első menetben Hajas alsó karján lapos elővágást kapott, a második menetben erős lapos vágás érte a jobb karját. A harmadik menetben pedig

Domán kardja ellenfelén egy 15 centiméter hosszu, mély sebet ejtett, amely a nyaknál kezdődik, keresztülhalad a kulcscsonton és a mellen.

A segédek a párbajt félbeszakitották, Hajas sebét az orvosok összevarták, majd öttpercnyi szünet után ismét felálltak egymással szemben a felek. Azonban Hajas tántorgott, szédült és miután az orvosok megállapitották, hogy pulzusa kétszázan felüli, a segédek a párbajt Hajas harcképtelensége miatt befejezettnek nyilvánitották. A párbaj után a felek nem békültek ki.

A cionista közélet eseményei

Az Executive felhivása a világ zsidóságához

A Jewish Agency Executivéje drámai hangu kiáltványt intézett a világ zsidóságához a palesztinai épitőmunka rendületlen folytatásának biztositása érdekében. A felhivás szövege, amely most érkezett meg a Zs. N. Sz. központjához, a következő:

A zsidó néphez!

Az átmeneti időszak, melyet ma élünk át, telve van veszélyekkel. A legnagyobb veszély a tétlenség, karbatett kezekkel való várakozás a döntésre, mely országunk sorsát és alkotásunk jövőjét fogja meghatározni. A belpolitikai vitának, mely a legközelebbi kongresszus döntését készíti elő, semmiesetre sem szabad a tényleges Palesztina munka helyét elfoglalnia. A palesztinai zsidó épitőmunka megerősitése és kiszélesitése éppen ebben az átmeneti időszakban bir döntő jelentőséggel.

Az elmult év véres zavargásainak ideje alatt valamennyi pozicionkat megtartottuk megerősitettük és megsokszoroztuk az országban. A zavargásokból megerősödve és megszilárdulva kerültünk ki. A Beisan-sik ságon földet mertünk elfoglalni, telepitő művünk határvonalait keletfelé kiterjesztettük és az ország más részén is uj telepitési pontokat teremtettünk. Megvetettük a telavivi kikötő alapját, kibővitettük és tökéletesitettük azt. A kormány segitségével és saját erőnkből uj utakat épitettünk zsidó területen, hogy a telepitési pon tokat összekössük és biztositsuk. A kormány jóváhagyásával fegyveres védőszervezetet hivtunk életre, mely készen áll állásainak megvédésére. A Jisuv ma egysége sen és zártan felkészülve képes minden támadásnak ellentállni.

Ebben az átmeneti időszakban, melyben most élünk, meg kell erősitenünk és ki kell épitenünk állásainkat. Egyetlen alkalomnak sem szabad kihasználatlanul elmulnia, hogy megerősitsük gyökereinket az országban. Meg kell müvelnünk és be kell telepitenünk minden dunamot, mely a miénk. Ahogyan közvetlenül a zavargások után kiterjesztettük határvonalunkat kelet felé, ugy kell most előnyomulnunk észak és dél felé. Telepitési müvünk méreteit éppen ma kell megnagyobbitanunk, amikor a döntés előtt állunk.

Az idő követelménye: munkánk megerősitése minden vonalon. Nem várhatunk a döntésre és nem szoritkozhatunk belsőleg a vitatkozásra és külsőleg a politikai küzdelemre. Mint mindig és talán inkább, mint valaha, az átmenetnek éppen ebben az időszakában lesz épitőmunkánk a legjobb és leghathatósabb fegyver, a mi harcunkban.

Az épitőmunka nem szakadhat meg és nem gyengülhet. Nem hagyhatjuk abba a mindig uj és uj pozíciók hóditását az ország gazdasági életében. Ujjászületésünk és felszabaditásunk müvének fokozott erővel, fokozott áldozatkészséggel kell tovább haladnia. Csak ez hozhatja a megváltást, ez a végleges győzelmünk záloga.

Husz évvel ezelőtt vivtuk ki a Balfour-deklarációt, ami palesztinai és általános erőfeszitéseink eredménye volt.

Ezzel a deklarációval megnyilt az ut a munkánk számára. Akkor azt hittük, hogy elhárulnak az akadályok, amelyek utunkban állottak.

Meg kellett azonban tanulnunk, hogy minden politikai igéret, bármilyen ünnepélyes és kötelező formában is adják ezt, csak esélyt jelent, melyet küzdelemmel és állozatokkal kell nekünk valósággá változtatnunk. A szabadság egyetlen népnek sem hull ajándékként az ölébe.

Emberfölötti erőfeszitéssel, szenvedéssel és áldozatokkal egyengettük a munka utját. Minden lépésért, minden pozicióért, minden jogért megközdöttünk. Igy nyert fokozatosan élő tartalmat a Balfour-deklaráció. A nemzeti otthon körvonalai kezdtek kibontkozni, de erőnk növekedésével egyidejüleg megerősödtek a támadások is felszabaditó munkánk jövője, a Balfour-deklaráció kereszülvitele ellen. Ellenséges erők tesznek ma erőfeszitéseket azért, hogy az épités utját, mely felszabadulásunkhoz vezet, elzárják előlünk.

Zsidók! Rajtatok mulik ezeknek a támadásoknak a meghiusitása. A ti erőfeszitéseitektől, a ti odaadásotoktól, a ti állozatkészségetektől s a ti tetterőtöktől függ, hogy tovább folytatódjék az épitőmunka minden akadály ellenére. Ti teszitek lehetővé, hogy pillanatnyi tétlenség se álljon be, hogy ne lankadjon az erőnk, mig utunk ból minden ellenállást el nem háritottunk.

Chaim Weizmann,
a Cionista Világszervezet és a Jewish Agency elnöke

David Ben-Gurion
a Cionista Világszervezet és a Jewish Agency Executivéjének vezetője

Prof. S .*Brodetsky,* Rav J. L. *Fischmann,* I. *Grünbaum,* Morris B. *Hexter,* Mrs. Rose *Jacobs,* E. *Kaplan,* M. J. *Karpf,* F. *Rotensterich,* Arthur *Ruppin,* David W. *Senator,*

Moshe Shertok
a Cionista Világszervezet és Jewish Agency Executivéjének tagjai.

A Masz Hahisztadrut. A Zsidó Nemzeti Szövetség minden előkészületet megtett, hogy a még fennálló akadályok elhárulása után hozzákezdhessen az országos jellegü Masz Hahusztadrut-kompány lefolytatásához és hogy az erdélyi zsidó közvéleményt felvilágositsa ennek az akciónak a rendkivüli fontosságáról és arról a jelentőségről, melyet a cionista élet és szervezés megerősitése révén van hivatva betölteni. A KIB tagjai és számos jelentős cionista közéleti személyiség mutatkozott késznek az akcióban való aktiv részvételre.

J. L. Taubmann Erdélyben. J. L. Taubmann neves tel-avivi ujságiró a jeruzsálemi főiroda megbizásából pár napja Romániában tartózkodik. Taubmann Temesváron, Marosvásárhelyen és Brassóban tartott előadást „Palästina, ein Weltproblem" cimen, melynek keretében a cionista épitőmunka mai helyzetét ismertette a világpolitika tükrében. Előadása a publikum körében mindenütt a legnagyobb érdeklődést váltotta ki.

Dr. Mózes László előadásai. Dr. Mózes László a helyicsoport felkérésére november 2-án Lugoson tartott előadást a Dienst keretében; november 8.-án a nagylaki helyicsoport rendezvényén szólalt fel és november 9-én, mint a Wizo-csoport vendége beszélt Aradon a Cionista Otthonban.

A csikszeredai cionista helyicsoport reorganizációja. A csikszeredai cionista helyicsoport nemrég reorganizálódott és a következő vezetőséget állitotta az ügyvitel élére:

Elnök: Bermann Márkus, alelnök: Hager Miksa, titkár: Rosenheck Albert, KKL biztos: Bermann Márkus, KH-biztos: Alter Izsó.

Bermann Márkus aktiválódása nagy nyereséget jelent a csikszeredai, cionista életnek, amely már is jelentős fellendülést mutat. A helyicsoport klubjában minden héten összejövetelt tartanak, amelyeknek keretében az Alapok vezetői beszámolnak a munkájukról és az elnök tájékoztatót nyujt az aktuális cionista eseményekről. A Wizo ugyanott rendezi minden héten teadélutánját.

A temesvári helyicsoport kulturmunkája. A temesvári helyicsoport igen értékes kulturtevékenységet fejt ki, hetenként rendszeresen megtartott Dienstjén kivül november 21.-én irodalmi törvényszéket rendez Schalom Asch legutóbb megjelent regényéről „A nagy fal"-ról. Az irodalmi törvényszék tárgyalását dr Rosenthal Marcell vezeti, a könyvet Bergmann Pál ismerteti, a vádat dr. Mózes László, mig a védelmet Markovits Rodion látja el. A nivósnak igérkező irodalmi vitaest iránt széleskörü érdeklődést nyilvánul meg a temesvári publikum körében.

November hónapban a következő előadások szerepeltek a helyicsoport Dienstjeinek programján: Dr. Nobel Sándor a Balfour-deklarációról beszélt november 3-án. Kemény László, az ifjuság galuti problémáiról tartott előadást november 10-én, melyet széleskörü vita követett, ugyanakkor Reiter Ilonka számolt be az aktuális zsidó eseményekről. Márton Izidor igazgató és J. L. Taubmann tel-avivi ujságiró a november 17.-iki Dienst keretében beszéltek.

A Keren Hayesod temesvári helyi bizottsága hat hónapos cionista szeminárium megtartását határozta el igen változatos és gazdag tartalommal. A szeminárium heti egy előadásban lesz megtartva (hétfőn délután 7 órakor) a Zsidó Kulturotthonban a következő előadók közremüködésével: *Giszkalay János,* dr *Bisker Ezekiel,* dr *Klompus Rachel, Reitter Lunka,* dr *Róth Dezsőné,* dr *Mózes László,* dr. *Handler Rudolfné,* dr *Friedmann Andor, Rosenfeld Sándor, Hirsch Simon, Löbl Lajos* és *Taub Ábrahám.*

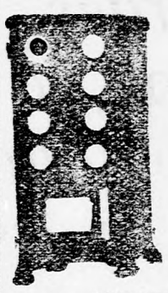

Sok tizezer
megelégedett vevő bizonyitja, hogy
„ZEPHIR"
kályha az összes kályhák közt
a legjobb
10 kilogram fával fűt egy normál szobát **24** órán át
Gyártja:
Szántó D. és Fia, Oradea
„Elite" tüzhely kályhagyára.
Kapható mindenütt. Kérjen dijtalan árjegyzéket. Képviselet: „BARZEL" vaskereskedés Piața Mihai Viteazul No. 13.

A Berlin—Tokió tengely első eredménye:

Cion bölcseinek legendája és annak modern változata a japán sajtóban

„A zsidók lobbantották fel a kinaiak ellenállását Japánnal szemben" — irja a Hocki cimü tokiói lap

Prága, november 19. A német propaganda hatása alatt a japán hivatalos körök és a japán lapok bizonyos idő óta szorgalmazzák az antiszemita izgatásokat, jóllehet Japánban nagyon kevés zsidó él. Cion Bölcseinek legendája is feltünt a japán sajtóban. A kommunista egyezmény megkötése és a Berlin—Tokió tengely nyilt kialakulása óta azonban rendkivüli módon felfokozódott az antiszemita propaganda Japánban. A japán lapok ugy irnak a zsidókról, mint ha ők lobbantották volna fel a kinaiak harci kedvét Japán ellen. A „Hochi" cimü tokiói lap volt az első, amelynek sanghai tudósitója távirati jelentést küldött ezen „zsidó összesküvésről".

A japán ujságiró kisütötte, hogy zsidó származásu külföldi pénzemberek állanak a kinai kormány mögött. A leggyanusabb nevek: Jardine, Matheson et Co. (közismert angol cég Sanghaiban), akik a „Hongkong et Sanghai Banking Corporation"-nal, a Távolkelet legjelentősebb angol bankintézetével együtt a Kinának adott angol vasuti és ipari kölcsön ügynökei. Ezek és más „angliai fegyverszállitók" állitólag mindent megtettek, hogy „propaganda segitségével és a japánellenes szervezetek vezetőinek megvesztegetésével felkorbácsolják a kinaiak hangulatát Japán ellen. Közismert dolog, hogy nagyrészt ezeknek az egyéneknek az üzelme volt, hogy a Szovjettel együtt felélesszék az ellenállást Japánnal szemben."

A lepjelentés mindenhez hozzáfüzi még, hogy nemzetközi összeesküvésről van szó, amelynek élén angol zsidók állanak. Igy Sir Victor Sassoon, a sanghai multimilliomos, egy másik zsidóval Sir Frederick Leith-Ross-szal (sohse volt zsidó) biztositotta az angol és amerikai támogatást az 1935-ös kinai honvédelmi reformhoz. „A zsidó mesterkedéseknek tudható be, hogy a kinai ellenállás központi jellegü és mint ilyen szilárdan tartja magát. Sir Victor Sassoon irányitja a legfontosabbb kinai jegybankokat és Frederick Leith-Ross, mint kinai pénzügyi ügynök intrikál Londonba."

Ugyancsak a Hochi jelentéséből szereztünk tudomást arról, hogy a sanghai nemzetközi zóna közigazgatása zsidó uralom alatt áll: Arnold angol és Sterling Fessenden amerika zsidók vezetése alatt. A francia koncesszió közigazgatása ugyancsak zsidó befolyás alatt áll. Sőt Tschiang-Kaisheks személyes tanácsadója is egy amerikai zsidó volna, W. H. Donald, jóllehet az angol konzulátus és mindenki ausztráliai születésünek ismerte eddig, aki régi skót családból származik.

A Sanghaiban megjelenő North China Daily News cimü angol lap ugy véli, jó volna tudni azokat az érdekes okokat, amelyek arra késztetik a szóbanforgó laptudósitót, hogy idejét és lapjának hasábjait ilyen gyalázatos hazugságok gyártására használja fel. Az angolok tudni szeretnék, miért állitják be őket Náci-Németország szövetségesei, mint Szovjetoroszország cinkosait és a világ zsidóság ügynökeit?"

Egy tokiói japán lap sietve válaszolt: „A japán célok Kinával szemben nem valósulhatnak meg teljesen mindaddig, amig Japán nem kényszeriti ki az angol érdekek feladását Kinában."

Képv seletet, vagy áruraktárt
Arad és Timisoara környékére keres megbizható vállalatot, amely **Arad központjában** nagy üzlethelyiséggel rendelkezik. Ajánlatok „Megbizható" jeligén a „Löbl" hirlapiroda Arad továbbit.

Oradeai szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk cime: Schön Dezső, Str. Millerand 4. Telefon 507.

Hétfőn, november 22-én lesz az Academith Barisszia
vitaestje Palesztina felosztásáról
az unitárius püspökség disztermében este 9 órakor.
Előadók: Dr Marton Ernő, dr Halász László, Weinberger Nándorné, dr Kasztner Rezső, Danzig Hillél.
Meghivók Deutsch optikus üzletben. Piața Unirii 9. Telefon: 14-19.

Axelrad ortodox kóser vendéglő Nagyváradon
כשר אפ למהדרין
(a Kereskedelmi Csarnok épületében)
Az étterem hatalmas helyisége kiválóan alkalmas lakodalmak, bankettek és hasonló ünnepségek megrendezésére.

Reumatikus?

Ime egy szer, amely azonnal enyhiti fájdalmait.

Kenje be gyöngén — és ennyi elég, hogy a daganat és a fájdalom azonnal **elmuljon**, mihelyt friss és tiszta vér tör utat a fájó részek felé. Nincs szükség fárasztó bedörzsölésre; kenje be, ennyi az egész. Szerezze be azonnal ezt a biztos és gyors hatásu gyógyszert. Minden drogériában és gyógyszertárban kapható. **Nagy üveg 60, kis üveg 35 lei.**

Sloan's Liniment

megszünteti a fájdalmakat

HIREK

Ahol az öt hősi halott nyugszik...

Jeruzsálem, november hó

Kirját Anavim felett, a judeai dombok egyik kies fensikján, öt uj sir domborul. Ide temették a november 9-én történt orvtámadás áldozatait. A sirok az Einstein-erdő mellé kerültek, a Keren Kajemeth földjére. Ez is egyike azoknak az erdőknek, amelyeket a zsidó nép nagyjainak nevére ültetett a Keren Kajemet, a különböző kolóniák körül. A fennsikról jól láthatók a kopár dombok, amelyeknek megtermékenyitésén dolgoztak azok a fiatalok, akiket vérszomjas banditák fiatalságuk teljében pusztitottak el. Valamennyien a Baamale kvucához tartoztak, a gordonista szervezet tagjaiként. Egy éve él a kvuca Kirjat Anavimban és a falu közelében 2000 dunam beültetésével foglalkozik. A beültetett terület uj település, Kirját Anavim b. A „Jachin", a Hisztadrut mezőgazdasági telepitési szervezete finanszirozza. Középosztályu települőknek szánták ezt a nehezen megmüvelhető, évezredekig termékeitlenül hevert föld darabot . .

A 2000 dunamot a települők két kategóriájának szánták. A földmüvesek és a fél-földmüvesek kategóriája számára. Az első csoport tagjai 15 dunam földet kapnak, ebből 7 dunamot gyümölcsel (almával, szilvával, kajszinbarackkal, fügével stb.) ültetnek be, három dunamot pedig csemege szőlővel. Modern eszközökkel, ugyszólván a sziklából varázsolják elő a gyümölcsösöket. Kirjat Anavim ugyanilyen nehéz terepen épült és már huzamosabb idő óta látja el Jeruzsálemet ízes gyümölcseivel. Itt csünölcstermelési kisérleti állomás is van, mely a gyümölcsfajták aklimatizálásával és nemesitésével foglalkozik eredményesen. A diszkert, a ház és a gazdasági udvar 5 dunamot foglal magában. A telepesek baromfi tenyésztéssel és tejtermeléssel is foglalkoznak, az uj településen még fokozottabbá akarják tenni ezeket a termelési ágakat. Az első csoportba tartozó telepeseknek 750 fontot kell befektetniök, az állatállományon felül.

A második csoport, a félföldmüvesek kategóriája 5 dunamos kisgazdaságokat épit. Voltaképpen nyaraló helyek lesznek itt, azoknak számára, akik a forró sikságon laknak. Ezek nagyobb épületeket épitenek, a házak egyrésze ugyanis fizető vendégek számára készül. A gyümölcsösök itt természetesen egészen kicsik, de a telepesek itt is foglalkoznak baromfi tenyésztéssel és tejgazdasággal. Ennél a csoportnál a befektetés élő és holt felszereléssel együtt 1100 fontra rug. A Jachun társaság számitása szerint, mihelyt a gyümölcsfák elérik a termőképességet, az első kategória évi jövedelme 180 font, a másodiké 150 font, természetesen bérmunka igénybe vétele nélkül. A pár hét előtt Londonban megtartott Empire kivándorlási kongresszuson egy angol családnak, a zsiros és termékeny földü dominiumokba való telepitését 3000 fontban állapitották meg. Ez magyarázza meg, miért utazott Peter Scott, az angol telepitési társaság szakértője. Palesztinába, kolónizációt tanulni.

A település 16 éves fennállása óta már sok tragédián ment keresztül, de a mult heti mészárlás minden előző támadást felülmul. Volt idő, amikor naponként számitottak hasonló szerencsétlenségre. A legközelebbi arab falu, Abu Gosh, háboru előtt hirhedt bandita fészek volt és a zarándokok sulyos pénzekért fogadtak fel Haifán fegyveres kiséretet, ha utjuk a falun keresztül vezetett. 16 évvel ezelőtt a pionireknek rendkivüli nehézségekkel kellett megküzdeniök, állandóan készenlétben kellett állniok. Később összebarátkoztak az arabokkal és 1929-ben, a véres arab zendülés idején megható külsőségek között kötöttek vérszövetséget.

A mult évben Kirjat Anavim igen fontos szerepet töltött be Jeruzsálem ellátásában. A zöld teherautók nagy forgalmat bonyolitottak le a sztrájk idején és különös módon, a puskagolyók egyszer sem találták el azokat. A falu maga nem volt ilyen szerencsés. Két tagja esett el az arab támadások elleni védekezésben.

Igy él egy falu, melynek földjéről a pesszimista telepitési szakértők azt mondották, soha termőföld nem válik belőle. Most zsiros humusz feketéllik a sziklás hegyoldalakon. Egy hősi generáció gigászi munkája ez. Hét hősi halott volt eddig az ára. A földet termővé tették, de a szomszédokat még nem tehették barátta. Az uj Einstein erdő öt halott sirját őrzi. Vajjon mikor lesz már béke a judeai hegyek között?

Dr. ROTH ÖDÖN

Téved a természet?

Harminckét fogat növeszt, ha az ember kevesebbel is épen olyan jól megél? Bizonyára nem! Rágószerveink kifogástalan funkciója a közérzetet erősen befolyásolja. Minden fogunkra szükségünk van. Épen ezért sohasem szabad elfeledünk, hogy azoknak is szükségük van reánk: az ápolásunkra. Rendszeres ápolás CHLORODONTTAL, a megbizható fogpasztával, a fogakat magas életkorig épségben tartja. Jó hirnevét CHLORODONT kiváló minőségének köszöni.

Chlorodont Fogpaszta

— **A Zsidó Párt** jogvédő irodája hétfőtől **kezdve minden nap ½1—½2 között inspekciót tart.**

— **Artalmatlanná tettek Kiskapuson a vonaton egy zsebmetszőt.** Nagyszebeni tudósitónk jelenti: A kiskapusi állomási rendőrség szerencsés fogást csinált tegnap a Kiskapus és Nagyszeben között közlekedő személyvonaton. Egy feljelentés alapján, amely arról számolt be, hogy ezen a vonaton állandóan egy zsebtolvaj garázdálkodk, aki az utasokat rendszeresen fosztogatja, razziát tartott és Maier Ioan ismert regáti zsebmetszőt éppen akkor tartóztatta le, amikor egy paraszt erszényét elakarta emelni. Az elfogott zsebmetszőt az utasok meg akarták lincselni. Maier Ioant a nagyszebeni ügyészségre szállitották be.

— **Fotó Meisner,** Piata Mihai Viteazul 16 szombaton zárva.

— **Sírkőavatás.** Néhai Mózes Dávidné sirkövét f. hó 21-én, vasárnap d. e. fél 11-kor avatják az uj orth. temetőben, melyre rokonaikat és ismerőseiket ezuton hivja meg Mózes Dávid és gyermekei.

Demonstrativ nagygyülést rendez Marosvásárhelyen a Zsidó Párt

Târgu-Mureș, november 19. A Romániai Zsidó Párt marosvásárhelyi tagozata hónapokkal ezelőtt lendületes módon kezdett hozzá a párt kereteinek ujjászervezéséhez és ezen akciójában most jelentős lépést tesz.

A marosvásárhelyi Zsidó Párt vasárnapra, 21-re demonstrativ nagygyülést hirdetett meg, amelyet a Zsidó Kulturházban tartanak meg délelőtt fél 11 órai kezdettel.

A politikai nagygyülés szónokai Jámbor Ferenc, dr Löwenstein Lajos, dr Kertész Andor, Szirmai István lesznek, továbbá az ortodox zsidóság nevében jiddis nyelven Hirsch Ignác és a munkásság nevében Hirsch József fognak felszólalni. A Zsidó Párt marosvásárhelyi tagozatának nagygyülése fogja kimondani a tagozat ifjusági szekciójának ujjászervezését is. A Zsidó Párt marosvásárhelyi szervezetének nagygyülése elé élénk érdeklődéssel tekintenek Marosvásárhelyen.

Divatcsattok, broszok, övek **„JOLIE"-nál** | Fehérnemü, harisnya **„JOLIE"-nál** | Selyem-gyapjukendő **„JOLIE"-nál** | **„JOLIE"** Str. Memorandului 4.

— **Hazaérkezett Titulescu felesége.** Bucurestiből jelentik: Franciaországból jövet, tegnap a fővárosba érkezett Titulescu Nicolae felesége. A volt külügyminiszter utólag érkezik.

— **Bukovinában lezuhant egy repülőgép.** Bucurestiből jelentik: Csernovic közelében Rosa Stanca község határában tegnap lezuhant egy katonai repülőgép. Carp hadnagy pilóta könnyebb sérüléseket szenvedett, a gép összetört.

— **Huszonkilencedikén nyilik meg a fasiszta parlament.** Rómából jelentik: A fasiszta képviselőház ülésszaka hétfőn, 29-én veszi kezdetét.

— **Borzalmas vihar szántott végig a Fülöp-szigeteken.** Manillából jelentik: Borzalmas orkán szántott végig a Fülöp-szigetek Doro, Panay, Cebu és Leyte elnevezésü szigetein. A kár több millió dollár, az áldozatok száma eddig 10.

— **Halálozás.** Satu-Mareről jelentik: Sulyos csapás érte a szatmári Markovits családot. Markovits Ignátz szesznagykereskedő 27 éves Sándor nevü fia rövid szenvedés után vesebaj következtében elhunyt. Markovits Sándor közkedvelt tagja volt Szatmár zsidó társadalmának, végtelenül finom modoráért közszeretetben állott. A Markovits család iránt általános nagy részvét nyilvánul meg. Szülein kivül testvérei: Dr. Borgida Józsefné és Princz Frigyesné, valamint nagyszámu rokonsága gyászolja.

Az aranyér

állandó viszketési ingere és gyötrő fájdalmai végül is idegeit teszik tönkre. Szabaduljon ettől a kintöll Goedecke féle Anusol végbélkúpok gyors enyhülést és gyógyulást biztositanak.

Anusol-Goedecke

— **Eljegyzés.** Mandel Szerén Baia-Mare és József Frigyes Turda jegyesek. M. k. é. h.

— **Farkas Lilit** Clujról eljegyezte Mózes Lajos Alba-Iulia. Minden külön értesités helyett.

— **Házasság.** Virág Gyula a Mult és Jövő igazgatója és Lustig Sára a napokban házasságot kötöttek.

— Róth Lili Carei és Adler Baruch Sibiu f. hó 21-én d. u. fél 4 órakor Oradeán a Zárda utcai templomudvarán tartják egybekelési ünnepélyüket. M. k. é. h.

Csuz Köszvény Rheuma bántja? dörzsölje be tagjait: **DIANA** SÓSBORSZESSZEL

— **Bar micva ünnepély.** Ma, szombaton délelőtt a neolog templom istentiszteletének keretében avatják bar micvá-vá **Lax** Tibort, **Lax** A. Salvator, a neolog hitközség titkárának fiát. Az avató ünnepélyt az óvodában kiddus követi. A bar micva ünnep alkalmával a hitközség rokonszenves titkárát számosan keresték fel szerencsekivánatainkkal.

— **Járványos betegségek Szatmáron.** Szatmárról jelentik: Szatmáron és környékén ismét járványos betegség lépett fel. Különösen a difteritis és a vörheny pusztit. Több halál eset fordult elő az utóbbi napokban. Halmeu községben hasonló a helyzet. Emiatt csütörtökön bezárták a szatmári belvárosi elemiiskola két osztályát.

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazok, akik szeretett jó férjem és drága édes apánk elhunytával megjelenésükkel és részvétkifejezésükkel fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek fogadják ezuton hálás köszönetünket. Fesztinger család.

EGYESÜLETI ÉLET

— **Zsidó Párti tea.** A Zsidó Párt női és ifjusági szekciója f. hó 20-án, szombaton este 9 órakor a Stroescu ucca 7/b szám alatti helyiségében könyvtáralapja javára fehérasztal-összejövetelt rendez, melyen mindenkit szeretettel lát.

— **A Zsidó Párt** Str. Paris és környéke uccabizottságának felkerésére f. hó 20-án, szombaton este fél 9 órakor a Marasesti ucca 67 szám alatti Szináj Talmud Tóra helyiségében dr. Kasztner Rezső, az Uj Kelet szerkesztője „Belpolitikai helyzetismertetés és aktuális zsidó kérdések" cimen előadást tart, melyen minden érdeklődőt szivesen látnak.

— **Öt órai tea a Cristal Palaceban.** A Cristal Palace igazgatósága f. hó 21-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel táncos teadélutánt rendez a Zsidó Nőegylet javára. A teadélután müsorral kapcsolatos.

— **Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó közleménye.** F. hó 21-én, vasárnap délután 5 órakor Str. Paris 38 szám alatti helyiségében az Átrétegező Intézet rendezésében tartja Bihari Árpád előadását: A játék szerepe a gyermekek nevelésében cimmel. Az előadás főbb pontjai: 1. A nevelés célja. 2. A játék mint ösztön. 3. A játék mint nevelési eszköz. 4. Milyen szerepe volt a játéknak a nevelésben a multban? 5. Mi a játék rendeltetése a modern nevelésben? 6. A játék szerepe a karakter kialakulásában. 7. A játék természete a hat éves korig és ettől a kortól a pubertásig. Az érdeklődőket szivesen látjuk. Belépődij nincs.

— **Teadélután.** A Haggibbor futballszakosztálya és a zsidó iparosok aggmenháza javára vasárnap, f. hó 21-én délután pontosan 5 órai kezdettel nagy müsoros teadélutánt rendez a Regal kávéház igazgatósága. Kéretik az igen tisztelt közönség, hogy a jótékony célra való tekintettel minél számosabban vegyen részt.

— **A Zsidó Párt iparos és kereskedő szekciójának** rendezésében holnap, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a párt Stroescu ucca 7/b szám alatti helyiségében dr Kertész Miklós és dr Schwartz Vilmos ügyvédek az uj szakmai törvényeket és rendeleteket ismertetik.

UJ KELET Legujabb hirek

Olcsó árusitást megkezdtük
DEUTSCH posztóáruház
Oradea, eladás nagyban és kicsinyben

A nemzeti parasztpárt közös frontot szervez a vasgárdával?

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

amelyek kifejezést nyertek a legutóbb kötött egyezményekben. A békeszerződések és a békés nemzetközi együttműködés szellemét követi Románia állandó érdekeinek világos politikáját és tölti be küldetését Európának ezen sarkában.

Ma jelenik meg a kormánynyilatkozat

A Tatarescu nyilatkozatában jelzett szélesebb és részletesebb kormányprogram ma fog napvilágot látni. A nyilatkozat számbaveszi a legutóbbi politikai eseményeket. Megindokolja a Tatarescu-kormány hatalmon maradását és vázolja a tevékenységet amelyet az uj kormány a jövőben ki akar fejteni

Gheorghe Bratianu manifesztumot intézett a „liberális párt harcosaihoz és barátaihoz." A manifesztum ismerteti a Tatarescuval folytatott tárgyalások történetét és rámutat arra, hogy a gheorghisták semmilyen programmatikus biztositékot nem kaptak. „Csukott szemmel kellett volna a szakadékba ugranunk" — irja a minifesztum, amely a következőkkel fejeződik be: A kormány megalakult, kezdődik a harc.

A Popularul cimü lap értesülése szerint november 23-án a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága Maniu Gyulát választja meg elnökké. 24-én Maniu találkozni fog Corneliu Zelea Codreanuval. Ez a találkozás lesz Maniu első pártvezéri tevékenysége. A találkozás célja: közös front megteremtése, a választások szabadságának biztositására. Mihelyest ez a front létrejön, a két párt közös kommunikében fogja tájékoztatni a közvéleményt.

A hirt a legteljesebb fenntartással közöljük.

Sulyos beteg Mahatma Ghandi

Bombay, november 19. Mahatma Ghandi orvosai közölték, hogy a nagy hindu vezér érelmeszesedése veszedelmes stádiumba jutott. A hindu vezér életéért az indiai nép milliói aggódnak.

Demokrata világblokk alakul

Anglia, Amerika és a skandináv államokból log az uj gazdasági blokk alapi

LONDON, november 19. *Londonban és Washingtonban tárgyalások indultak Anglia és az Egyesült Államok között kötendő kereskedelmi szerződés ügyében. Politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy a skandináv államokat is bevonják a szerződésbe és igy a demokratikus államok világblokkot alakitanak, amely nemcsak gazdaságilag, hanem politikailag is felvegye a harcot a fasiszta államcsoporttal. A News Chronicle ezzel kapcsolatban leszögezi, hogy a gazdsági szerződés politiki jellegünek is tekinthető, amely a demokratikus államok összefogását jelentené.*

Ma és a következő napokon a **ROYAL** slágermozgó folytatja az utóbbi évek legnagyobb filmjének bemutatóját, **JEANETTE McDONALD** és **NELSON EDDY** felejthetetlen szép filmjét az

Orgonavirágzás-t

A filmgyártás fennállása óta ilyen szép filmet nem készitettek. Szebbnél-szebb operaáriák és dalok felejthetetlen élményt jelentenek mindenkinek. Előadások, a film hosszára val tekintettel, pontosan 2.30, 5, 7.20 és 9.30-kor. Számozott jegyelővétel. Telefon: 27-23.

Feltartóztatták a japánok Nanking felé való előnyomulását

Japán körök szerint Anglia és Amerika demokratikus blokkot alakitanak

Nanking, november 19. (Rador.) A kinai csapatok visszavonulása gyors ellenállásnélküli előrenyomulást tett lehetővé a japánok számára, ami nagy veszélybe hozta Nankingot. A kinai csapatok visszavonulása a parancsnokság erélyes fellépése folytán abbamaradt. A tartalékerőket csatasorba dobták azzal a határozott utasitással, hogy védjék meg a Szucseu-Kashking vonalat. A kinai csapatokat, amelyek visszavonulóban voltak, a front mögé vezényelték átszervezés végett.

A japánok előnyomulása ennek megfelelően véglegesen feltartóztatottnak tekinthető.

A kinai hadvezetőség nagy fontosságot tulajdonit a Kashin körzetbeni harcoknak, mert ha a japánok áttörnék a balszárnyat, megnyilna utjuk Nanking felé. Nankingban már csak a kormány tagjai és a katonai vezetők maradtak. A miniszterek ma, vagy holnap távoznak. A város védelmét Csangfahwej tábornokra bizzák. A hadmüveletek legfőbb irányitója Csang-Kaj-Sek marsall. Kina belsejéből állandóan csapatok érkeznek Nanking védelmére.

A kinaiak szerint a frontokon a helyzet javult.

A kinai repülők és a középfronton harcoló erők feltartóztatták a japánok Szucseu felé való előnyomulását. A kinaiak azt állitják, hogy a japánok az utóbbi napokban 60.000 főnyi erősitést kaptak a középfronton.

A Central News kinai távirati iroda közli egyidejüleg, hogy a kinai csapatok visszaverték a japánokat, amelyek elfoglalták Fushant. A japánok viszont azt jelentik, hogy a kinaiak visszavonulóban Kashingtól délnyugatra harcolnak. A kinai frontot Fushantól 10 kilométernyire egy ponton áttörték.

A sanghaji japán hadsereg egyik felhatalmazott képviselője kijelentette, hogy mintegy

300.000 kinai katona áll szemben a japánokkal Szucseu vidékén.

Mintegy 100.000 közülük van hivatva feltartóztatni a Jangcse és a Hsungcseu öböl felől érkező japánokat, 120.000 pedig az uj védvonalakban foglalt állást. A kinaiak vonalai Funcsantól Szucseuig huzódnak el és kuszált csatornarendszer mögött számos kisebb betonerőditményre támaszkodnak. A kinaiak azt hiszik, hogy ez a vonal több hónapig ellenállhat. A japán hadvezetőség szerint a vonal ellenállóképességét nagyban meggyengitették a japán repülők rombolásai.

Tokió, november 19. Japán hivatalos körökben a legélénkebb érdeklődéssel követik az angol-amerikai tárgyalásokat. A japán sajtó azt állitja, hogy az előkészületben levő kereskedelmi szerződés ellenakciót jelent és demokratikus blokkot akar szembeállitani a kommunistaellenes hatalmak nyomásával.

Legujabb sporthirek

Budapesten pénteken délután játszották le a Nemzeti—Szeged bajnoki labdarugómérkőzést. A játék 3:3 (2:1) arányban döntetlenül végződött.

Delbos a béke érdekében utazik Prágába, Bukarestbe és Belgrádba

Párizs, november 19. A francia kamara ma délutáni általános interpellációja után Delbos francia külügyminiszter hosszasan foglalkozott Franciaország külpolitikai magatartásával. Delbos leszögezte, hogy a francia külpolitika céljául tüzte ki, hogy eloltsa a tüzvészeket és megakadályozza ujabb tüzvészek keletkezését. A francia politika mindig azon volt, hogy kerülje a háborus kockázatokat és éppen ezért sajnálattal adózik a Távol-Keleten hónapok óta duló harcoknak. A spanyol ügyről szólva, kijelentette a francia külügyminiszter, hogy bizonyos tények erősen megcáfolják a benemavatkozási politikát. Reméli, hogy a kté harcoló fél nem fog akadályt görditeni az idegen önkéntesek visszahivása elé. Középeurópai utjáról szólva, kijelentette Delbos, hogy sokan a gyengeség nyilt bevallásának tartják prágai, bucuresti és belgrádi utját, amely pedig a béke fenntartását célozza. Hangsulyozta a francia külügyminiszter, hogy ezzel kapcsolatban meglehetősen könnyelmü megállapitások láttak napvilágot a francia sajtóban.

Nem gettó, hanem különpadok a lembergi egyetemen

Varsó, november 19. A lembergi egyetemen a gettópadok ügyében lezajlott szavazás után a rektor rendeletet tett közzé, amelyben felszólitja a zsidó diákokat, hogy a tantermekben a baloldali padokat foglalják el, ahol más lengyel diákok is ülhetnek. A rendelet nem beszél gettópadokról, hanem csak külön padokról. Az előadások ma megkezdődnek.

Eden nem vesz többé részt a brüsszeli értekezleten

London, november 19. Eden nem tér vissza már Brüsszelbe, hogy résztvegyen a kilenchatalmi értekezleten. Az angol bizottság vezetője Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter lesz, aki ma este indul Brüsszelbe.

„Sohasem békülhet ki a két spanyol tábor"

Barcelóna, november 12. A spanyol kommunista párt elnöke, Diaz, az intéző bizottsági ülésen nagy beszédet mondott, melyben hangoztatta, hogy szó sem lehet arról, hogy a nemzetiek és a köztársaságiak valaha is kibéküljenek, mert az ellenségeskedés és a kölcsönös sérelmek áthidalhatatlanokká tették az ellentéteket. Az egyik frakciónak tehát el kell tünnie.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Uj különvonat Budapestre és Wienbe
utlevél és vizum nélkül
a „VENUS" sportklub mérkőzéseire
Indulás Clujról: december 23án reggel, visszatérés Budapestről január 2-án reggel.
Beiratkozás és részletes pospektus a
Wagons-Lits/Cook és Europa
utazási irodákban Cluj, Piaţa Unirii.